

iisd Reporting
Services

Dünya Su Forumu Bülteni

5th WORLD WATER FORUM
İSTANBUL 2009

5. Dünya Su Forumu Özet Raporu

5. Dünya Su Forumu Sekreteryası ve Uluslararası
Sürdürülebilirlik Gelişme Enstitüsü işbirliği ile yayınlanmıştır

ELEKTRONİK ORTAMDA [HTTP://WWW.IISD.CA/YIMB/WATER/WORLDWATER5/](http://www.iisd.ca/yimb/water/worldwater5/)
SON BASIM, CİLT 82, NUMARA 23, PERŞEMBE, 26 MART 2009

5. DÜNYA SU FORUMU ÖZETİ: 16-22 MART 2009

5. Dünya Su Forumu 16 Mart Pazartesi'nden 22 Mart Pazar 2009'a kadar İstanbul, Türkiye'de toplandı. Forum tatlı su ile ilgili dünyanın en büyük uluslararası etkinliği olup su politikaları ile ilgili konularda küresel boyutla etkili olmak ve sürdürülebilir gelişme ulaşmak için tüm paydaşların katılımını ve diyalogunu öngörür.

5. Dünya Su Forumu'nun ana teması olan Farklılıkların Suda Yakınlaşması, diğer altı tema aracılığı ile incelendi. Bu diğer altı tema şunlardı: Küresel Değişimler ve Risk Yönetimi, insani kalkınmanın ve bin yıllık kalkınma hedeflerinin geliştirilmesi, su kaynaklarının yönetimi ve korunması, idare ve yönetim, finansman, ve eğitim, bilgi ve kapasite geliştirme.

Forum'un teması 100 den fazla tematik oturum, yedi bölgesel oturum ve yerel idarelerin, parlamenterlerin, bakanların ve ülke liderlerinin de katıldığı politik süreçler ile incelendi. Ayrıca Forum'da bir Su Sergisi, Su Fuarı, Çocuk Forumu, Gençlik Forumu, ve kadınların da dahil olduğu tüm paydaşların katıldığı birden fazla toplantı da yapıldı. Değişik ülkeleri, BM örgütlerini, uluslararası organizasyonları, sivil toplum örgütlerini, akademik çevreleri, iş ve endüstri çevrelerini, yerli halkı, gençliği ve basını temsilen 25,000'den fazla katılımcı Forum'a iştirak etti. Forum'un Su Sergisine ise ayrıca 8,000 katılımcı iştirak etti.

Forum 22 Mart Pazar günü sona erdi. Forum'un ana sonuçları Bakanlar Deklarasyonu ve yerel idarelerin üzerinde anlaşma sağladığı İstanbul Su Konsensusu oldu.

Aşağıdaki rapor Forum esnasında yapılan oturumlardan bazı seçme kısımları içerir. Bu konuda daha detaylı bilgiye <http://www.iisd.ca/yimb/water/worldwater5/> tan ulaşabilirsiniz.

KÜRESEL SU SORUNLARI İLE İLGİLİ KISA BİR TARİHÇE

Tatlı su, sürdürülebilir kalkınma, ekonomik büyüme, politik ve sosyal denge, insanların ve ekosistemlerin sağlığı ve yoksulluğu sona erdirmek için mutlaka gerekli olan tükenebilir bir kaynaktır. Su ile ilgili sorunlar her ne kadar uzun sürelerden beri uluslararası gündemi meşgul etselerde, giderek artan tatlı su ihtiyacının nasıl karşılanması gerektiği konusu son yıllarda daha yoğun müzakerelere sahne olmuştur: Halihazırda 800 milyon insan güvenli içme suyu kaynaklarından yoksundur; 2,5 milyar insan ise yeterli sanitasyondan yoksundur.

Bu sorunlara cevaben, su ile ilgili sorunları uluslararası alanda kesin bir biçimde ele almak üzere Dünya Su Forumu başlatılmıştır. Dünya Su Forumu her üç yılda bir Dünya Su Konseyi (DSK) ve ev sahibi ülke tarafından düzenlenmektedir. DSK, 1996 yılında kurulan uluslararası politikaları belirleyen bir organizasyon olup, yeryüzü'nün tatlı su kaynakları üzerindeki baskıları uluslararası boyutta ele alır. Forum, herkese açık, herkesi dahil eden, tüm paydaşların entegre edilmesine yönelik bir platformdur. Forum'un amacı su ile ilgili sorunların

Toplantı yerinden İstanbul'dan bir görüntü

politik gündemde önemini artırmak, 21. yüzyıl uluslararası su sorunlarının çözülmesi için daha derin tartışmaları desteklemek, sağlam öneriler üretmek ve politik sonuçlar elde etmektir. Dünya Su Forumu uluslararası, bölgesel ve ulusal su diyalogları ile beraber yer alır.

1. DÜNYA SU FORUMU: Mart 1997de Marakeş, Fas'ta yapılan Birinci Dünya Su Forumu, DSK'ya 21. yüzyılda Su, Yaşam ve Çevre için uzun vadeli bir vizyon geliştirme görevini vermiştir. Birinci Dünya Forumu aynı zamanda suyu ticari değere sahip bir emtia olarak değerlendirmeye karşı uyarıda bulunmuş ve birtakım öncelikler belirlemiştir. Bu öncelikler şunlardır: Su ve sanitasyon, paylaşılan su yönetimi, ekosistem korunması, cinsiyet eşitliği ve suyun verimli kullanımı.

BU SAYIDA

Dünya Su Sorunları ile İlgili Kısa Bir Tarihçe	1
5. Dünya Su Forumu Raporu	3
Forum Açılımı	3
3. Dünya Su Kalkınma Raporunun Açılışı	4
Üst Düzey Görüşmeler	4
Tematik Süreç	6
Tematik Süreçin Açılışı	6
Bölgesel Süreç	11
Özel Genel Kurul Toplantıları	13
Politik Süreç	15
Forum Kapanışı	18
Yakında Olacak Toplantılar	19
Sözlük	20

Dünya Su Forumu Bülteni, Dünya Müzakereleri Bildirimi © <enb@iisd.org> yayıncısı olan Uluslararası Sürdürülebilir Gelişme Enstitüsü'nün (USGE) <info@iisd.ca> bir yayıdır. Bu yayını Robynne Boyd, Claudio Chiarolla, Alexandra Conliffe, Tallash Kantai, Wangu Mwangi, Kate Neville, ve Anna Schulz tarafından yazılmış ve düzenlenmiştir. Fotoğrafçı Leila Mead'dir. Elektronik ortam yayını hazırlayıcısı Diego Noguera'dır. Türkçe versiyonu Marlen Kokaz-Roy, düzeltmeleri C. Jocelyne Kokaz-Muslu tarafından yapılmıştır. Editör Lisa Schipper'dir, Ph.D. <lisa@iisd.org>. USGE Haberleşme Servisi Direktörü Langston James 'Kimo' Goree VI'dir <kimo@iisd.org>. Bu toplantının kapsanması ile ilgili fonlar 5. Dünya Su Forumu Sekreterliği tarafından temin edilmiştir. USGE'ye 161 Portage Avenue East, 6th Floor, Winnipeg, Manitoba R3B 0Y4, Canada; tel:+1-204-958-7700, fax:+1-204-958-7710 bilgilerinden ulaşabilirsiniz. Bültendeki görüşler yazarların görüşleri olup USGE'nin konu ile ilgili görüşlerinden farklı olabilir. Bültenin alıntılar gerekli akademik referanslar verilerek başka yayınlarda kullanılabilir. Bültenin elektronik kopyaları e-posta listelerine (HTML ve PDF formatları ile) gönderilecektir. Aynı Bülten <<http://www.iisd.ca/>> adresinden de ulaşabilirsiniz. Bültenle ilgili bilgi edinmek ve bültenle ilgili haberleşme hizmetleri için, USGE Direktörü <kimo@iisd.org>, +1-646-536-7556, 300 East 56th St., 11A, New York 10022, United States of America.

2. DÜNYA SU FORUMU: İkinci Dünya Su Forumu, Hollanda'nın Lahey kentinde Mart 2000 yılında yapıldı. Bakanlık deklarasyonu gelecek için önemli sorunları belirledi. Bunlar temel su ihtiyaçlarının karşılanması, yiyecek kaynaklarının korunması, ekosistemlerin korunması, su kaynaklarının bölüşülmesi, risklerin yönetimi, suya değer verilmesi ve suyun akıllıca idaresidir. Deklarasyon'da, bakanlar bu sorunları çözmek için yapılan çalışmaları düzenli olarak incelemeyi ve Birleşmiş Milletlere (BM) tatlı su kaynaklarının periyodik olarak yeniden değerlendirilmesi için destekte bulunmayı kabul ettiler.

BM MİLENYUM ZİRVESİ: Eylül 2000 yılında BM'nin merkezi New York'ta yapılan zirvede, dünya liderleri Binyıl Deklarasyonu'nu kabul ettiler. Bu Deklarasyon sekiz tane Binyıl Kalkınma Hedefler'ini (BKH), ve 18 ayrı hedefi belirledi ve bunların arasında 2015 yılına kadar güvenli içme suyu kaynaklarına ulaşımı olmayan insanların sayısının yarıya indirilmesi de vardı.

TATLISU ÜZERİNE ULUSLARARASI KONFERANS: Sürdürülebilir Gelişim Dünya Zirvesi'ne (SGDZ) hazırlanmak amacı ile Tatlı su üzerine Uluslararası Konferans Almanya'nın Bonn kentinde Aralık 2001 yılında toplandı. Konferans'ta yoksullar için adil suya ulaşım ve sürdürülebilir su kaynaklarına ulaşım, su kaynaklarının sürdürülebilirliği ve adil yönetimi için stratejiler, farklı cinsiyetlerin entegrasyonu için perspektifler ve finansal kaynakların su altyapısı için mobilizasyonu konuşuldu.

SGDZ: Ağustos-Eylül 2002 yılında, Güney Afrika'nın Johannesburg şehrinde toplanan dünya liderleri BKH'nin güvenli içme suyu ile ilgili hedeflerini genişleterek 2015 yılına kadar sanitasyondan yoksun olan insanların sayısını da yarıya indirmekte mutabık kaldılar. Johannesburg Uygulama Planında diğer su ile ilgili tespit edilen hedefler entegre su kaynakları yönetimleri (ESKY) geliştirmek ve 2005 yılına kadar su verimlilik planlarını ilerletmektir. Devletler, kredi kurumları ve uluslararası organizasyonlarda su ve sanitasyon alanında birkaç gönüllü ortaklık çalışması başlatıldı.

3. DÜNYA SU FORUMU: Mart 2003'te Japonya'nın Kiyoto ve Shiga şehirlerinde yapılan Üçüncü Dünya Su Forumunda Bakanlar suyun sürdürülebilir kalkınmadaki önemini vurgulayan bir deklarasyon yayınladılar. Aynı zamanda Su ile ilgili Eylemler Portföyü'nü yayınladılar. Bu Portföy'de hayati bir kaynak olan su ile ilgili 3000'den fazla yerel eylem planı yer aldı. Uluslararası Para Fonu'nun eski Yönetici Direktörü olan Michael Camdessus, başkanlığındaki üst-düzyer bir panel tarafından hazırlanan "Herkes için Suyun Finansmanı" raporu da bu Forum'da sunuldu. Bunun sonucunda "Herkes için Su Finansmanı" sağlayacak ara oturumu görevli takımı oluşturuldu.

29. G8 ZİRVESİ: 2003 yılının haziran ayında Fransa'nın Evian şehrinde toplanan zirvede sekiz ülke liderleri (G8) su eylem planını kabul ederek BKH ve SGDZ kotalarına uygun olarak 2015 yılına kadar temiz su ve sanitasyondan yoksun olan insanların sayısını yarıya indirmek hedeflerine ulaşmak için yardımda bulunacaklarını kabul ettiler. Bu eylem planı doğrultusunda, G8 ülke liderleri kendilerini iyi idareyi teşvik etmek, bütün finansal kaynakları kullanmak, yerel yöneticileri ve toplumu güçlendirerek altyapıyı oluşturmak, denetimi, değerlendirmeyi ve araştırmayı güçlendirmek ve uluslararası organizasyonların etkileşimini kuvvetlendirmek üzere taahhütte bulundular.

12. VE 13. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÜRDÜREBİLİRLİK KALKINMA KOMİSYONU OTURUMU (SKK 12 & SKK 13): Nisan 2004 ve Nisan 2005 yıllarında 12. ve 13.üncüsü New York'ta yapılan oturumlarda, SSK su, sanitasyon ve insan yerleşimleri ile ilgili uluslararası

taahhütlerin uygulanmasının hızlanması politikaları ve opsiyonları üstünde odaklandı. Su ile ilgili SKK -13 dokümanı taraflar arasında şunları talep etmektedir: BKH ve SGDZ 2015 su hedeflerine hızlandırılmış bir şekilde ulaşabilmek için kaynakların artırılması ve hukuki düzenleme, piyasa araçları, harcanan parayı telafi etmek, dar gelirli için özel teşvikler, küçük çaplı üreticiler için ekonomik teşvikler ve benzeri politika araçlarının tam olarak kullanılması, su talebini artırmak ve özellikle tarımda kaynak idaresi ve 2005 ESKY hedeflerine ulaşmakta güçlük çeken ülkelere finansal ve teknik açıdan gerekli desteğin bir an önce sağlanması.

2005-2015 ULUSLARARASI ON YILLIK EYLEM PLANI "YAŞAM İÇİN SU": BM tarafından hazırlanan, Uluslararası On yıllık Eylem Planı su ile ilgili programların ve projelerin yürütülmesi ve su ile ilgili sorunların her kademedeki çözümünün kolaylaştırılması için işbirliğini hedeflemiştir. Temel hedefler şunlardır: Sanitasyona ulaşım, afetlerin önlenmesi, kirlilik, sınır aşan su sorunları, su, sanitasyon ve cinsiyet ayrımı, kapasite artırımı, finansman ve ESKY. Afrika kıtası On yıllık Eylem Planının uygulanması için öncelikli önemde tespit edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ DÜNYA SU FORUMU: Dördüncü Dünya Su Forumu, Mart 2006 yılında Meksika'nın Meksiko şehrinde yapıldı. Bakanlar, deklarasyonlarında su ve sanitasyonun ulusal süreçte öncelikli olarak yer alması gerektiğini ve özellikle de ulusal sürdürülebilir kalkınmanın ve yoksulluğu azaltmanın stratejik yollarının bulunmasının önemini vurguladılar. Uluslararası alanda kabul edilmiş olan SGDZ hedefleri doğrultusunda güvenilir içme suyu ve temel sanitasyona ulaşım için taahhütlerini yenilediler ve parlamenterlerin ve yerel yöneticilerin bu konu ile ilgili yardımcı rollerinin önemini vurguladılar. Deklarasyon aynı zamanda yerel ve uluslararası kapasite artırma politikalarının önemini ve su ile ilgili afetlerin önlenmesi için işbirliğinin önemini tanıdı.

DÖRDÜNCÜ DÜNYA SU FORUMUNDAN BERİ OLAN GELİŞMELER

BEŞİNCİ DÜNYA SU FORUMU HAZIRLIK ÇALIŞMALARI: Beşinci Dünya Su Forumundan önce Forumun temasal, politik ve bölgesel koordinasyonlarını belirlemek üzere birkaç hazırlık toplantısı yapıldı. Türk Kadınları Su Koalisyonu Forumdaki rolünü belirlemek üzere iki defa buluştu.

Temasal koordinasyon toplantıları: Forumda tartışılacak olan temaları, konuları ve hedefleri belirlemek üzere birkaç kere tüm paydaşların da katıldığı toplantılar yapıldı.

Politik koordinasyon toplantıları: Nihai deklarasyona bağlı olarak yayınlanacak olan taslak Bakanlık deklarasyonu ve İstanbul Su Strateji Rehberini görüşmek üzere dört hazırlık toplantısı yapıldı. Parlamenterler Kasım 2008 yılında Fransa'nın Strasburg şehrinde Su Parlamentosu Forumu için gündemlerini belirlemek üzere toplandılar. Yerel yöneticiler İstanbul Su Anlaşmasını hazırlamak için Kasım 2008'de İstanbul, Türkiye'de toplanan Birleşmiş Şehirler ve Yerel Yönetimler Dünya Konseyi'de olmak üzere birkaç kere toplandılar.

Bölgesel koordinasyon toplantıları: Forumun dört bölgesi (Afrika, Amerika, Asya-Pasifik ve Avrupa) ve üç alt bölgesi (Türkiye içi ve civarı, Akdeniz ve Orta Doğu ve Kuzey Afrika ve Arap ülkeleri) Forumu hazırlanmak amacı ile toplantılar düzenlediler ve Bakanlar deklarasyonunda yayımlanabilecek konuları belirlediler.

2008 ULUSLARARASI SANİTASYON YILI: BM tarafından düzenlenmiş olan Uluslararası Sanitasyon Yılı'nın hedefi BKH'nin sanitasyon bilinçliliğinin artırılması ve bu yönde ilerlemenin hızlandırılmasıydı. Yılın Eylem

Plan'ının kapsamı bilinçliliği artıracak etkinlikler, yayınların yayımlanması ve güncelleştirilmesi, taahhüt ve ulaşılabilirliğin denetimi, uygulamanın ilerletilmesi, kapasitenin güçlendirilmesi ve maliyetlerin ve faydaların değerlendirilmesiydi.

SKK'NIN 16. OTURUMU: Haziran 2008 yılında New York'ta yapılan SKK'nın 16. oturumu, SKK'nın 13. oturumunun su ve sanitasyon kararlarının uygulanmasını inceledi. Temsilciler şu andaki durum ışığında Afrika'nın su ve sanitasyon ile ilgili BKH ne ancak 2076 yılında ulaşacağını tespit ettiler. SKK'nın 13. oturumunun SGDZ kararlarının uygulanması yavaş oldu ve özellikle yoksullar arasında değişimi gözlemlemek için delil teşkil edecek araçlar eksikti. Temsilciler altyapıyı iyileştirmek ve olanı muhafaza edebilmek için yatırımı teşvik ettiler. Temsilciler aynı zamanda kapasite artırımı, iyi idareyi teşvik, sınır aşan sularda yönetim ve finansal yardımın özellikle de Afrika için hayati önemi üzerinde durdular.

34. G8 ZİRVESİ: Japonya'nın Toyako şehrinde Haziran 2008 yılında toplanan Zirvede, G8 ülkelerinin liderleri Evian Su Eylem Planını 2009 G8 Zirvesinden önce inceleyerek, bu planı yürürlüğe koymak için tekrardan faaliyete geçmeyi öngördüler. Ayrıca liderler Aşağı Sahra Afrika ve Asya-Pasifik üzerinde odaklanarak ESKY ve "İyi Su Yönetimi"ni teşvik etmek için mutabık kaldılar. Kullanılacak yöntemler ise şunlardır: sınır aşan su havzaları ile ilgili uluslararası organizasyonları güçlendirmek, su ile ilgili ekspertiz ve teknolojileri geliştirmek için kapasite artırımı çalışmalarını desteklemek, bilgi toplanması ve kullanılmasını ve iklim değişikliğine adaptasyon temin etmek.

"SU İLE BARIŞ": Eski Sovyetler Birliği lideri Mikhael Gorbachev eşliğinde, Şubat 2009 yılında Brüksel, Belçika'daki Avrupa Parlamentosunda toplanan Dünya Politik Forumu, Avrupa Parlamenterler Birliği ve Avrupa Su Politikaları Araştırma Enstitüsü, su ile ilgili sorunların İklim Değişimi ile ilgili Kiyoto Protokol'ünü takiben başka bir anlaşmada değerlendirilmesi için bir girişimde bulundu. Katılımcılar bir Dünya Su Protokolü Bildirisi hazırlanması için teklifte bulundular. Bildirinin konusu anlaşmazlıkların önlenmesi, herkese su hakkının verilmesinin teşviki ve dünya su kaynaklarının gelecek nesiller içinde korunmasıdır.

1. G77 SU İLE İLGİLİ BAKANLAR FORUMU: Şubat 2009 yılında Muscat, Umman'da yapılan G77 Bakanlarının katıldığı toplantıda Muscat Su Deklarasyonu kabul edildi. Taraflar arasında deklarasyona göre Güney-Güney arası bilimsel, teknolojik ve bilgisel değiş-tokuşun iyileştirilmesinin önemi vurgulandı, BM'ye ilgili araştırmaları desteklemek ile ilgili önemli görevler düştüğü vurgulandı, bio-teknolojinin yoksulluğu azaltmak için yüksek potansiyeli olduğu belirtti bu teknolojilerin daha iyi anlaşılması gerektiği vurgulandı. Taraflar yıllık toplantıları gerektiğince yapmak üzere anlaştılar.

KADIN BAKANLAR VE LİDERLER ÇEVRE İLETİŞİM AĞI (KBLÇİA) 1. ORTAK FORUM

TOPLANTISI: Şubat 2009'da Nairobi Kenya'da yapılmış olan, KBLÇİA ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı (BMÇP) ortak toplantısında, 25. BMÇP Yönetim Kurulu Oturumu/Küresel Bakanlık Çevre Forumu'nda da göz önüne alınmış konular tartışıldı. Su üzerine katılımcıların tavsiyeleri şunlar idi: hem su hem de çevre kaynaklarının yönetimi ve korunmasında kadının yerinin merkezi oluşunun kabul edilmesi; su ve çevre yönetim politikaları ve stratejilerinin cinsiyet farklılığına saygı duyması ve özellikle dikkatin cinsiyet ve cinsiyet-ayrıştırılmış verilerin toplanması ve çok taraflı milli politikaların uygulanabilirliğinin takip edilmesi için cinsiyet göstergelerinin geliştirilmesi.

5. DÜNYA SU FORUMU RAPORU ÖZETİ

FORUM'UN AÇILIŞI

AÇILIŞ KONUŞMALARI: 5. Dünya Su Forum'unu, 5. Dünya Su Forum'u Genel Sekreteri Oktay Tabasaran 16 Mart Pazartesi günü açtı. Sayın Tabasaran, Forum'un acil derecede önemli olan verimli su kullanımı amacını görüşmek ve aynı zamanda yerel su yönetimi, ekonomik ve insani ve Binyıllık Kalkınma Hedeflerinin (BKH) tartışılacağı bir buluşma yeri olacağını belirtti.

Dünya Su Konseyi (DSK) Başkanı Loïc Fauchon suya erişimin acil olduğunu bildirdi. Başkan, politik iradenin uyumlu su paylaşımı konusunda önemini belirtti ve

Loïc Fauchon, DSK Başkanı

verimli su yönetimi gereksinimi, en yoksul insanların korunmasını ve sanal su ilkesinin de çok önemli konular olduğunu ilettiler.

İstanbul Belediye Başkanı Kadir Topbaş, şehre gelen katılımcıları karşıladı. Sayın Topbaş, şehirlerin başlıca su kaynakları tüketicileri olduğunu ve yerel yönetimlerin doğal kaynakları korumaları ve uzun vadeli su güvenliğini korumak konularında çok önemli bir rol oynadıklarını belirtti.

Türkiye Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, barış ve dengeye ancak su kaynaklarının adil bir şekilde bölünmesi ile ulaşabileceğini vurguladı. Forum'un amacının "herkes için kaliteli su" sağlamak olduğunu açıkladı. Suyun kalkınma için kritik olduğunu ve büyük altyapı projelerinin Türkiye'de su güvenliğini temin etmede önemini ve Afrika'daki kuraklığın da konuşulması gerektiğini not etti.

Meksika Ulusal Su Komisyonu Genel Müdürü José Luis Luege Tamargo, Meksika Cumhurbaşkanı Felipe Calderón adına Meksika'daki 4. Dünya Su Forumu'ndan sonra başlatılan su yönetimi, iklim değişikliği ve altyapı projelerini açıkladı.

BM Genel Sekreteri Yardımcısı Sha Zukang, BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon adına Dünya Su Forumu'nun değerini politik toplumla sivil toplum arasındaki diyalogu kolaylaştırmak olarak belirledi. Sayın Zukang Forumda dört stratejik alanın üzerinde durulmasını teklif etti. Bu alanlar şunlardır: su ve iklim değişikliği arasındaki bağlantının

BM Başkan Müşaviri Sha Zukang

Oktay Tabasaran, 5. Dünya Su Forumu Genel Sekreteri

Soldan-Sağa: Albert II, Monako Prensi; Abdullah Gül, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı; ve Emomali Rakhmon, Tacikistan Cumhurbaşkanı

vurgulanması; finansal kaynaklar desteği ile insan ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi; uygulanabilirlik kapasitesi artırmak için afet riskinin azaltılması ve sınırları aşan su yönetiminde işbirliğinin öneminin anlaşılmasıdır.

Fas Başbakanı Abbas El Fassi, Forum'un 2008 Dünya Yiyecek Güvenliği ile ilgili olan üst düzeydeki konferansı takip ettiğine işaret etti, ve Forum'un 2012 sonrası iklim değişimi rejiminden sonra gelen 2009 BM müzakerelerine ön ayak olması gerektiğini bildirdi. Sayın El Fassi Forumu şu andaki uluslararası finansal kriz sürecinde değerlendirdi.

Japon Velihaht Prensi Naruhito, bakanlık düzeyi diyalogların ve bölgesel zirvelerin işbirliğini teşvik etmekteki rolünü anlattı. Sayın Naruhito, su sektöründe finansmanın önemine, su ve iklim değişimi arasındaki bağa, BKH'yi gerçekleştirmek için su ile ilgili sorunların çözülmesi gerektiğine ve BM-Su'nun kapasite artırımı ve denetimde olan rolünü açıkladı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı, Abdullah Gül, "farklılıkların suda yaklaştırılması" temasına değinerek Forum'un su yönetimini iyileştirmek için yapılan işbirliği çabalarını bir ileriki kademeye ilerletme imkanı taşıdığını söyledi. Su ile ilgili konuların sadece teknik değil aynı zamanda politik önemi olan konular olduğunu da sözlerine ekledi.

Kapanışta 21 ülkeden gelen çocuk temsilciler sahne olarak kültürel işbirliğini sembolize ettiler. Daha sonra ise Hazar ve Doğu Akdeniz bölgelerindeki 23 farklı ülkeden gelen müzisyenlerden oluşan Teflarmoni Orkestrası sahne aldı.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAŞBAKANININ SU ÖDÜLÜ: DSK Yönetim Kurulu üyesi, İrfan Aker Türkiye'nin Başbakanı adına, basın kuruluşlarının temsilcilerine ulusal ve uluslararası su meselelerini kapsadıkları için onları onurlandıran Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Su Ödülü'nü takdim etti. Uluslararası ödül, Uluslararası Su Medyasından Alison Bartle'ye verildi. Ulusal ödüller (Anadolu Ajansı'ndan) Özgür Çoban, (Kanal 24'ten) Özgür Yıldırım, (Zaman Günlük

Açılış töreni katılımcılarına mesaj tutan çocuklar

Gazetesi'nden) Gürhan Savgı, ve NTV'de yayınlanan Yeşil Ekren Programı'ndan (Erman Yerdelen tarafından) kabul edildi.

KRAL II. HASAN BÜYÜK DÜNYA SU ÖDÜLÜ:

Başbakan El Fassi su kaynaklarının yönetimi ve geliştirilmesi için işbirliği ve dayanışma alanlarında verilecek olan Kral II. Hasan Büyük Dünya Su Ödülünü tanıttı. Su ve Çevre İşleri'nden sorumlu Fas Devlet Bakanı, Abdelkébir Zahoud, ödülü Arap Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Fonu Genel Müdürü Abdulatif Yousef Al-Hamad'a takdim etti.

3. DÜNYA SU KALKINMA RAPORU SÜRECİNİN BAŞLATILMASI

Pazartesi öğleden sonra, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, ve Kültürel İşbirliği Örgütü Genel Müdürü Koichiro Matsuura, "Değişen bir dünyada su adli" Üçüncü Dünya Su Kalkınma Raporu (DSKR-3) sürecini başlattı. Sayın Matsuura, raporun gelecekteki su sorunlarını ele alan ana mesajlarını şöyle belirledi:

- Su uzmanlarını karar verme süreçlerine dahil etmek,
- Su kullanımı ile ilgili enerji sektöründe iklim değişikliği ile ilgili kararlara önem vermek,
- İyi su idaresi amacı ile denetim ve değerlendirme çalışmaları yapmak,
- Gelişmekte olan ülkelerde kapasite artırımı çalışmaları yapmak.

Tacikistan Cumhurbaşkanı Emomali Rahmon, Raporun politika belirleyenlere su idaresi ile ilgili en son gelişmeleri ve teknolojileri uygulamada yardımcı olacağını belirtti. Brezilya'nın Başkan Yardımcısı Narcio-Rodrigues de Silveria bu sorunları ele almak üzere hemen bir "Dünya Su Parlamentosu" kurulmasını teklif etti. Ulusal ve yerel politika yapanlar, BMyi temsil eden örgütler ve kalkınmayı temsil eden örgütler ve diğer konuşmacılar DSKR-3ü su kaynakları yönetiminin sürdürülebilirliği için memnuniyetle karşıladılar. Rapor'un su odaklı bir temadan su kaynaklarının tüketimini açıklayan dış etkenleri açıklayan bir eğilime yöneldiğini ve ülkeler arası sektörler arası ve paydaşlar arası işbirliğini teşvik ettiğini açıkladılar.

YÜKSEK-DÜZEYDE OTURUMLAR

Salı ve Cuma günleri arasında beş tane yüksek düzeyde oturum toplandı. Bu oturumlar şu konuları ele aldı: su ve afetler; finansman; su, yiyecek ve enerji; sanitasyon; ve adaptasyon. Aşağıda bu oturumlardan üçü anlatılmaktadır.

SU VE AFETLER: Salı sabahı Japonya Velihaht Prensi Su ve Afetler ile ilgili üst-düzyer oturumu tanıtmak üzere sözü aldı. Prens geçmiş tecrübelerden ders alınması gerektiği ve suyun iyi yönetimi için yaratıcılık ve işbirliğine dayalı bir görüş geliştirilmesi gerektiğini önemle vurguladı.

Üç katılımcı oturumu açtı. Bunu takiben BM İnsani İşler Genel Sekreter Yardımcısı Margareta Wahlström ve Dünya Ekonomik Forumu Su Güvenliği ile ilgili Küresel Gündem Başkanı Margaret Catley-Carlson iki ayrı oturumu yönetti.

Soldan-sağa BM Genel Sekreter Yardımcısı Sha Zukang; Hollanda Portakal Prensi Willem-Alexander; Japon Velihaht Prensi Naruhito; Han Seung-Soo, Kore Başbakanı; ve Hong Soja, ve eşi

Oturumu açan DSK Başkanı, Loïc Fauchon 2005-2015 Hyogo Eylem için Çerçeve Anlaşmasında “acilen ele alınması gereken konuları” belirledi. Bu konular arasında kalkınma planlarında afetlerin azaltılması için risk azaltıcı tedbirlerin alınması ve iklim değişikliğine adaptasyon için tedbirlerin alınması öngörüldü. Kore Başbakanı Han Seung-soo, küresel esnekliği artırmak için stratejilere değindi. Bunu yapabilmek için Sayın Seung-soo şunları önerdi: hidrolojik bilgilerin paylaşımı, uygun politik ve hukuki taslakların oluşturulması. BM Genel Sekreteri Yardımcısı Sha Zukang, BM örgütlerini savunmasız ülkelere ulusal afet planları yapıp yürütmek konusunda yaptıkları yardımlardan dolayı övdü.

Han Seung-soo, Kore Başbakanı

Oturum konuşmalarında, oturumcular afete cevap verme ve afeti önlemenin birbirini tamamlayıcı etkinlikler olduğunu anlattı. Oturumculara ayrıca reaktif bir afet önleme yönetimi stratejisi yerine proaktif ve afetleri önleyen bir yönetim stratejisine geçmenin önemine işaret etti. Taraflar ülke tecrübelerinden de bahsettiler. Konuşmalar esnasında panelistler aşağıda sıralanan konulara temas ettiler: eğitim ve öğretim gelişimi, uluslararası toplum için öncelikler, tahmini ve ön uyarı sağlayıcı sistemler, daha katı imar düzenlemeleri, gelişmekte olan ülkeler için finansal ve teknolojik yardımlar ve kapasite artırımı, afetler sırasında hızlı uluslararası yardım, teknoloji transferleri, Afganistan ve Tacikistan arasında ortak göl havzalarının yönetimi için işbirliği. Altyapı, bilgi değişimi ve enstitü kapasitesi konularında oturumcular baraj ve su depolarının kuraklık ve selin etkilerini azaltmak açısından etkili bir yöntem olduğunu, tahmini ve erken uyarıcı sistemlerin, afetlerin önlenmesinde önemli bir rol oynadıklarını, organizasyonların hazır olmalarının, kapasite artırımının ve finansal yardımın ve teknik bilgi değişimlerinin gelişmekte olan ülkeler için önemini anlattılar.

Katılımcılar taraflar arasında aşağıdaki konuları da tartıştılar: uluslararası toplum için öncelik belirleme, eğitim, daha sıkı imar kanunları, ve Dünya Bankasının iklim değişikimi, zararların azaltılması ve adaptasyon bağlamındaki rolü.

FİNANSMAN: Salı günü iki oturumcu Türkiye Devlet Bakanı Mehmet Şimşek başkanlığında toplanan su sektörü için finansmanı mevcut uluslararası finansal kriz gündeminde tartıştılar.

Suez Çevre’den Patrick Cairo nakit girişinin; gelir kaynaklarının; sermaye iyileştirmelerinin ve su sektöründe düşük gelirli için yardım programlarının finansal krizden en çok etkilendiklerini anlattı. Başkan Şimşek ekonomik kriz nedeni ile azalan finansman kaynaklarına rağmen en çok ihtiyacı olan insanlara su ve sanitasyon temin edilebilmesi için finansman mekanizmaları bulunabileceğini ileri sürdü. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Birliğinden (EİKB) Angel Gurria hükümetlerin finansal uyarı paketlerine su projelerini de eklemeleri için hızlı hareket edilmesini tavsiye etti.

Katılımcılar daha sonra BM Tarım ve Gıda Örgütü’nden Alexander Müller ile beraber tarım için suya yatırımın gereksinimini, ve sektöre yönelik finansman ihtiyaçlarını konuştular. Sayın Müller sulamanın faydalarını şöyle sıraladı: ürün artışı, üretim stabilizasyonu, çiftlik gelirleri artışı ve yoksulluğun azaltılması.

Oturumcular, Hollanda Portakal Prensi ve BM Su ve Sanitasyon Danışma Kurulu üyesi (BMSSDK) Willem-Alexander ile beraber su sektörü finansmanı için değişik stratejiler ve kaynaklara eğildiler. Bunlar arasında yerel paraya dayalı borç piyasaları ve hedefe yönelik resmi kalkınma yardımının (HYRKY) bu konularda çok yardımcı olabileceğini

Soldan-Sağa: Katherine Sierra, Dünya Bakanı; Başkan Mehmet Şimşek, Türkiye Devlet Bakanı; Patrick Cairo, Suez Çevre; ve Alexander Müller, TGO

anlattılar. Avrupa Ulusal Banka’sından Simon Brooks entegre olmuş finansal stratejileri tartıştı. Uluslararası Japon İşbirliği Ajansı’ndan Kazushi Hashimoto, yerel finansal kaynakların mobilize edilmesini ve HYRKY’yi kullanmanın özel fonlara etkisini tartıştı. Katılımcılar ayrıca altyapıda özel sektör yatırımlarını tartıştılar.

Verimlilik teması oturumda meydana çıktı. Asya Kalkınma Bankası’ndan Arjun Thapan, Asya’da su sürdürülebilirliğinin ve sanitasyon tedarikinin yönetim ve verimlilik üzerine odaklanmayı gerektirmekte olduğunu belirtti. Dünya Bankası’ndan Katherine Sierra su ve enerji verimliliği inisiyatiflerini birbirine bağlamayı teklif etti. Katılımcılar BKH’lerine ulaşmak için tekrar sözleşmek gereğini vurguladılar. BM Genel Sekreteri Yardımcısı Sha Zukang güvenilir su ve sanitasyon temininin “ahlaki bir gereklilik” olduğunu söyledi.

ADAPTASYON: Cuma günü iki oturumcu açılış konuşmasını yaptı ve onu takiben tartışmalar başladı. DSK Genel Direktörü Ger Bergkamp, su ile ilgili çevrelerde “iklim değişikliği” teriminin “adaptasyon” anlamına geldiğini not etti. Türkiye Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Türkiye’nin iklim değişikliği konusunu ele alan uluslararası çabalara katkıda bulunmaya kararlı olduğunu söyledi.

Oturum esnasında Hollanda Ulaşım, Bayındırlık İşleri ve Su İdaresi Yardımcı Bakanı Tineke Huizinga, adaptasyonun azaltma kadar önemli olduğunu vurguladı. UDKD Genel Müdürü Julia Marton-Lefèvre, bent ve baraj gibi altyapıların işlevlerinin sıklıkla vurgulandığını, fakat bu görüşmelerin aynı zamanda da su tabakası ve nehir havzası gibi doğal altyapıların da önemini vurgulaması gerektiğini söyledi. Güney Afrika Su İşleri ve Ormancılık Bakanı Lindiwe Benedicta Hendricks, su kullanımının arz yönetimi yerine bulunabilirliğe göre adapte edilmesinin sonuçlarının altını çizdi.

Fransa Ekoloji, Enerji, Sürdürülebilir Gelişim, ve Arazi Gelişim Bakanı Jean-Louis Borloo, Kopenhag’da görüşmelerin su konusuna odaklanması ihtiyacına ve Çek Cumhuriyeti Birinci Çevre Bakanı Jan Dusik, adaptasyon konusunda bir eylem planında 2009 Kopenhag iklim değişikimi görüşmelerinde anlaşmaya varılması gerektiğini söyledi. Ulusal Okyanus ve Atmosfer Birliği temsilcisi Roger Pulwarty, öğrenme ve bilgi paylaşımı süreçlerinin iklim değişikliği diyaloguna eklenmesi gerektiğini bildirdi. Oturumcular su ve enerji projelerinde kesin eylemler yapılması gerektiğini ve suyun sektörler arası rolüne dikkat çektiler. BM Çevre Programı Yürütme Direktörü Angela Cropper, suyun doğasından kaynaklanan bu sorunu aşmak için BM-Su’yun başlatıldığını anlattı.

Adaptasyon için gerekli yüksek maliyetler konusunda, Sayın Eroğlu adaptasyon için finansal bir yapının geliştirilmesini teşvik etti. Adaptasyon fonlarına öncelik konusunda ise Swiss Re’den David Bresh, adaptasyon fonlarının, hazırlık önleme, teknoloji, ve risk transferi mekanizmaları alanındaki yönlendirilmesini önerdi. Forum’da kamu ve özel sektör fonları arasındaki denge konuşuldu. Sayın Bergkamp, Forumdaki tartışmaların adaptasyonu kolaylaştırmak için kamu sektörünün güçlendirilmesi ihtiyacında birleştiğini belirtti.

Forumda Güney Afrika dansçıları

TEMATİK SÜREÇ

5. Dünya Su Forumu'nun ana teması olan "Farklılıkların Suda Yakınlaşması", Pazartesi'den Cumartesi'ye kadar altı tema aracılığı ile incelendi. Bu diğer altı tema şunlardır: küresel değişimler ve risk yönetimi, insani kalkınmanın ve bin yıllık kalkınma hedeflerinin geliştirilmesi, su kaynaklarının yönetimi ve korunması, idare ve yönetim, finansman, ve eğitim, bilgi ve kapasite geliştirme. Bu temalar 23 konuya bölündü ve bu konular 100'den fazla tematik süreç içinde incelendi. Bu raporda konular her tema altında listelendi ve bu konuların bazıları oturumların özetlerinden seçmelerle aşağıda açıklandı.

TEMATİK SÜREÇLERİN AÇILIŞI

Altı temanın organizasyon temsilcileri tematik süreci açıkladılar. "Küresel değişim ve risk yönetimi" teması Su ve İklim Kooperatif Programı (SİKP), BM Çevre Programı ve Dünya Meteoroloji Organizasyonu (DMO) tarafından toplandı. Bu oturumda SİKP'den Henk van Schaik, "küresel değişim ve risk yönetimi" teması üzerine su, iklim değişikliği, afetler ve göç arasındaki bağlantıların önemine değindi. İnsani kalkınmanın ve binyıllık kalkınma hedeflerinin" ulaşılması teması oturumu BM Tarım ve Gıda Örgütü ve BM-Su Masası tarafından toplandı. BM-Su Masası başkanı, Pasquale Steduto, hemen yerel eyleme geçebilmek amacı ile ulusal kapasitenin güçlendirilmesini önerdi. "Su kaynaklarının yönetimi ve korunması" oturumu Amerikan Su kaynakları Birliği, Devlet Su İşleri Türkiye ve Doğal Kaynakları Koruma Teşkilatı (DKKT) tarafından toplandı. DKKT'ndan, Karin Krchnak, insan ve çevrenin ihtiyaçlarının giderilmesi amacı ile entegre su kaynakları yönetiminin (ESKY) önemini vurguladı.

Andre Dzikus, BM İnsan Yerleşimleri Programı (BM-Habitat), "idare ve yönetim" konusu üzerine su ve sanitasyon krizinin bir idare ve yönetim problemi olduğuna ve bir kaynak problemi olmadığına dikkati çekti. Dünya Bankası'ndan, Abel Mejia, finansman konusu ile ilgili olarak sürdürülebilir finansmana karşı mevcut engelleri, su hizmetlerinin fiyatlandırmasını, ve yoksullar için su ve sanitasyon hizmetlerine ulaşımı tartıştı. "Eğitim, bilgi ve kapasite oluşumu" teması BM Eğitim, Bilim ve Kültürel İşbirliği Örgütü (BM- EBKİÖ), Türk Kadınları Kültür Birliği (TURKKAD) tarafından toplandı. Oturumda BM-EBKİÖ

Soldan-Sağa: Henk van Schaik, Su ve İklim Kooperatif Programı; BM-Su Başkanı/ YTO, Pasquale Steduto; Karin Krchnak, Doğal Kaynakları Koruma Teşkilatı; Piers Cross, Su Araştırma Komisyonu; Mark Smith, IUCN Su Programı; Letitia Obeng, Küresel Su Ortaklığı Komisyonu, Bert Diphoom, BM-HABITAT; ve Doğan Altınbilek, 5. Dünya Su Forumu

Uluslararası Hidroloji Programı'ndan (BM EBKİÖ UHP) Andras Szöllösi-Nagy, 5. Forum Bakanlık deklarasyonu taslağının öngörüşüme toplantılarında öngörülen metinlerden daha az etkili bir dil benimsediğine dikkat çekti.

Oturumcular Forumun altı ana temasının bakanlar sürecine iletilmesi gerektiğini önemle vurguladılar tematik sürecin harcanan parayı telafi etmek ve su fiyatlandırması gibi kritik konularda mutlaka ortak anlaşma zeminleri yaratması gerektiğini anlattılar.

TEMA 1: KÜRESEL DEĞİŞİM VE RİSK YÖNETİMİ

Katılımcılar Salı gününden Perşembe gününe kadar bu tema altında oturumlara katıldılar. Tema üç ana başlık altında incelendi. "İklim değişimine adaptasyon" konusunda ana noktalar ulusal bütçelerin adaptasyon konusuna yönlendirilmesi gerektiği, adaptasyon finansmanı için bir taslak geliştirme gereği, özel sektörle işbirliği yaparak çözümler üretmek, adaptasyon kullanımı konusunda mekanizmaların değerlendirilmesi, su ve adaptasyonun birbirine bağlanması, ve adaptasyon konusunun bir yaşam biçimi olarak görülmesi olarak belirlendi. Suyun iklim değişimi gündeminde bir öncelik olması gerektiği de belirtildi.

"Suya dayalı göçte arazi kullanımı ve insan yerleşimlerini değiştirmek" konusunda katılımcılar öncelikle göçün nedenlerinin keşfedilmesi gerektiğini ve kırsal kalkınma inisiyatiflerine yeniden öncelik verilmesi gereği anlatıldı. Şehrsel ve kırsal ve uluslararası ve ulusal boyutta göçün farklılıklarına da değinildi. Göçün bir adaptasyon yöntemi olduğu ve aslında adaptasyona uyumsuzluk olmadığı üzerinde duruldu. Ayrıca suyun direkt göç nedeni olması ile ilgili olarak su konusunda değişik görüşler tartışıldı.

Afetleri azaltmak ve önlemek için devlet, bilim ve sivil toplum arasındaki üçlü diyalogların etkili ve enteraktif bir süreç olması için katılımcılar reaktif bir süreçten proaktif bir sürece geçilmesi gerektiğini ve ulusal sorumluluğun ve erken uyarı sisteminin gereğini vurguladılar.

Su ile ilgili risklerin değişen iklimde yönetimi:

Katılımcılar iklimde oluşan değişiklikler ile artan doğal afetlere dikkat çektiler. Bazı katılımcılar olağan üstü olayların bir afete neden olabileceğini vurguladı aynı zamanda olağanüstü olaylara insan tepkilerinin de afete neden olabileceğini anlattı. Bazı diğer katılımcılar ise ihtimaller yerine etkiler üstünde yoğunlaşmak gerektiğini vurguladı. Katılımcılar zararları azaltma yöntemlerini ve esnekliği artırmak üzerinde durdular. Bununla ilgili olarak konuşulan konular şunlardır: entegre sel yönetiminin uygulanması, bilgi değişimi, şehir meteorolojisinin şehir planlama stratejilerine dahil edilmesi, yenilikçi ve alışı gelene teknolojilerin dışındaki teknolojilerin kullanılması, doğa ile uyum halinde inşaat konsepti, uygun altyapının iklim değişimi ile ilgili projeksiyonları içeren tasarımları kapsamı, çabuk cevap verebilen bir kültür yaratmak ve sürekli yeniden değerlendirmelerin yapılması. Diğer dikkate alınan hususlar şunlardır: uluslararası sele dayanıklılık merkezi kurarak yönetimlerdeki yenilikleri ve teknolojik bilgileri paylaşmak, sınırlar arası akarsuların havzalarının taşmasını kontrol etme yolları, iklim modellerini basitleştirmenin yolları. Katılımcılar yeşil ev gaz emisyonları ve iklim değişimine adaptasyon konularına aynı zamanda eğilimin önemine değindiler.

İklim değişikliğine uyum yeterli olarak finanse edilebilir mi?: Katılımcılar oturumda, finansman için yeni kaynaklar ve mekanizmalar bulunması gereğini ve yaşama geçirilebilir iyi tasarlanmış ve finansmanı etkili kullanan projelerin yapılması gereğini anlattılar. Konuşmacılar para verenlerin bu sektörde desteklemeleri için devletlerin su yatırımlarını öncelik sıralamasına tabii tutmaları gerektiğini söylediler.

Katılımcılar adaptasyon ve kalkınma arasındaki farklılıkları tartıştılar. Bazı katılımcılar adaptasyon ve farklılıklar kavramlarını birbirine karıştırınca projelerin ve finansmanın

aksadığına dikkat çektiler. Bazısı ise bu ikisi arasındaki farklılıkların dikkate alınarak bir eylem planı yapılması gerektiğini anlattı.

Finansman konusunda katılımcılar finansal krizin hükümetten sağlanacak finansman üzerindeki etkilerini tartıştılar ve adaptasyon için uzun vadeli ve güvenilir fonların elde edilmesi üzerinde durdular. Bazı konuşmacılar geleneksel maliyet-fayda analizi değerlendirmelerinin ve teknik yaklaşımların iklim değişimine adaptasyon konusu açısından yetersiz kaldığını anlattılar. Katılımcılar adilane dağıtım ve sorumlulukların bölüştürülmesi konularını da tartıştılar.

Adaptasyon planlaması konusunda Hollanda'dan verilen bir örnekte, "Hollanda Modeli" şu şekilde açıklandı: altyapı yatırımlarının merkezi hükümet tarafından yönetildiği, bölgesel makamların küçük ölçekli altyapıları ve bakımı denetlediği ve yerel paydaşların bölgesel su vergisi ödediği ve su yönetim faaliyetlerinin böylece desteklendiği anlatıldı. Bir konuşmacı hedefe yönelik su vergilerinin su yönetimi etkinlikleri ile ilgili güvenilir vergi geliri teşkil ettiğini ve bankaların kredi borçlarına karşılık da güvence görevi gördüğünü belirtti.

Birçok katılımcı adaptasyonla ilgili su sorunlarını çözümlenmek için yönetim araçlarının ve sistemlerinin düzenli olarak çeşitlendirilmelerinin önemine değindi. Bölgesel sunumlar değişik bölgelerde farklı uygulamalar yapılması gerektiğini ortaya çıkardı. Katılımcılar zayıf verilere dayanan adaptasyon için tahmini bir fiyat belirlemenin karar vericilere doğru bir mesaj gönderip göndermediğini görüştüler. Başkaları ise halihazırda mevcut olan modelleri iyileştirmek ihtiyacına değindiler ve hala ilk aşamada "ulaşılması kolay meyvelerin" toplanabileceğini anlattılar.

Afetlerden sonra ve uyumsuzluk ortamlarında su yönetimi: Konuşmacılar, afetlerin ilk meydana geldiklerinde çok yoğun bir şekilde basın ve bağışta bulunanların ilgisini çektiğini fakat uluslararası ilginin azalması ile beraber finansmanda güçlüklerle karşılaşıldığına dikkat çekti. Oturum Filistin'de içme suyuna erişim ve sanitasyon konusu üzerine yoğunlaştı.

Arap Ülkeleri Birliği ve Filistin Otoritesi'nden temsilciler suyun uluslararası insaniyet hukukunda "insanın yaşayabilmesi için elzem olan sivil bir nesne" olarak korunmaya tabii olduğunu bildirdiler. Filistin Su İdaresi Başkanı Shaddad Attli, Filistin Otoritesi'nin 1997 BM Suyolları Anlaşmasını destekleyeceğini ve uluslararası hukuku kullanarak sınır aşan kaynakların paylaşılmasının yollarını bulmayı teklif etti.

Katılımcılar bölgelerde su sektörünün tam bir karmaşa içinde olduğunu fakat bu karmaşanın nedeninin kapasite veya finansman eksikliğinin değil politik durumun bir sonucu olduğunu belirttiler. Birkaç kalkınma örgütünü temsil eden konuşmacı İsrail sınırından Gaza'ya yapı malzemeleri ve işçi geçişine izni için İsrail ile müzakere yapmanın zorluklarını anlattılar. Bazı konuşmacılar tuzdan arındırma sistemleri kullanarak suya erişim sorunlarının hafifletilebileceğini anlattılar. Diğer bazı konuşmacılar ise bu teknolojik çözümün aslında yeraltı suyunun olduğu ancak erişiminde adilane yöntemler kullanılmadığı gerçeğini öngörmediğini bildirdiler.

Doğal afetler sırasında ve sonrasında su yönetimi ve uyumsuzlukları oturumundan katılımcılar. Soldan-Sağa: Takeshi Naruse, Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JUIA); Robert Mardini, Uluslararası Kızılhaç Komitesi (UKK); Jon Martin Trondalen, Çevre Çalışmaları ve Kaynak Yönetimi Merkezi, Norveç; ve Alain Boinet, Solidarités, Fransa.

TEMA 2: İNSANİ KALKINMAYI İLERLETME VE BKH

Katılımcılar Çarşamba gününden Cumartesi gününe kadar bu tema altında dört konuyu inceleyen oturumlara katıldılar. "Herkes su, sanitasyon, ve sağlık" hakkını içeren Su, Sanitasyon ve Sağlık Projesini (SSSP) anlattılar. Katılımcılar sanitasyon hakkının savunulması gerektiğini, işbirliğinin ve denetlemenin küresel, ulusal ve bölgesel boyutlarda yapılması gereğini, kamu hizmetlerinde reformun gereğini ve SSSP eğitiminin okullarda verilmesi gereğini konuştular.

"Su için enerji ve enerji için su" konusunda katılımcılar su-enerji-iklim bağlamında odaklandılar. Finansman ile teknolojiyi karşılaştırarak suya erişimi iyileştirmesinde bu iki faktörün rolünü konuştular. "Su ve yiyeceğin yoksulluk ve açlığı önlemesi" konusunda ise katılımcılar daha gelişmiş mikro finans yöntemleri, entegre yiyecek ve enerji sistemleri, yerel piyasaların geliştirilmesi konularını anlattılar. Çiftçilerin sorunun bir parçası değil çözümün bir parçası olduğu konusunda anlaşıldılar.

"Su hizmetlerinin birden çok alanda kullanılması ve görevleri" (SHAKG) konusunda konuşmacılar SHAKG'nin bir süreç olduğunu anlattılar. Bu süreçte aynı suyun değişik kaynaklar, görevler e hizmetler için kullanılarak 1 milyar insandan fazla insana hizmet verebileceği de açıklandı. Katılımcılar bu sistemi kullanarak hem yatırımların iyi sonuçlar verdiğini hem de yoksulluğu azaltma oranlarının iyi olduğunu anlattılar.

Daha iyi su yönetimi yoksulluğu ve açlığı nasıl önleyebilir? Katılımcılar yoksulluk ve açlık ile ilgili tartışmayı yiyecek krizi bağlamına taşıdı ve bu krizin BKH'ine ulaşmakta güçlükler yarattığını belirtti. Bazı katılımcılar su kaynaklarını ana olarak kullanan alanın tarım olmasına karşın, tarımın Forumda pek ele alınmadığından sitemle bahsettiler.

Katılımcılar nüfus artışı, doğal felaketler ve tarım ürünlerinin biyoyakıt olarak kullanımını yiyecek üretimi ile ilgili sorunlar olarak belirlediler. Katılımcılar uluslararası işbirliğinin önemine ve uluslararası yiyecek ticaretinin sistemli bir şekilde yönetilmesinin gereğine dikkat çektiler.

Artan yiyecek talebini karşılamak için çözümler konusunda, katılımcılar hem kısa hem de uzun vadeli çözümler gerektiğine, veri toplama ve analizini iyileştirme çalışmalarının gereğine, suyla ilgili sektörlerin arasında daha gelişmiş bağlar kurulması gerektiğine, ESKY yerine entegre su kaynakları yönetimine geçilmesi gereğine ve kadınları su yönetimi ile ilgili sorunların karar verme sürecine katma çalışmalarının da gereğini kapsadı. Katılımcılar çiftçilerin kredi ve piyasalara ulaşabilmelerinin önemini de anlattılar.

Katılımcılar araziler ve su hakları, daha yüksek fiyatlı emtialar için nasıl hazırlanmaları gerektiği, petrol ve yiyecek fiyatları arasındaki bağ, arazi aşımı ve kuraklık nedeni ile su üretiminin karşılaştığı tehditler konularını tartıştılar. Bir katılımcı su hakkının tanınmasına rağmen bunun yiyecek için su hakkına yansıtılmadığını belirtti.

TEMA 3: SU KAYNAKLARININ YÖNETİMİ VE KORUNMASI

Cuma ve Cumartesi günleri katılımcılar dört konu ile ilgili oturumlara katıldılar. "Havza yönetimi ve sınır aşan işbirliği" konusunda bazı katılımcılar su yönetimi yerine ekosistem yönetimini hedefleyen ve hidro-bağımsızlık modelini göze alan yeni bir çerçeve düzenin kullanılabileceğini anlattılar. Su ile ilgili sorunların hem politika yapanlar hem de şehirsel ihtiyaçları olanlar tarafından anlaşılması gerektiğini de vurguladılar.

"Su kaynakları ve depolama altyapılarının tarım, enerji ve şehirsel ihtiyaçları karşılamak için yeterliliği" konusunda büyük su altyapıları ile ekonomik ve sosyal gelişme arasındaki pozitif ve negatif bağları tartıştılar. "Doğal ekosistemleri korumak, su ve hayat ekosistemleri" konusunda ise katılımcılar

bilgi ve eğitimin koruma hedeflerine ulaşmak için önkoşullar oldukları konusunda anlaştılar. “Yeryüzü, yeraltı ve yağmur suyunu yönetmek ve korumak” konusunda ise karar verenler ve teknisyenler arasındaki bağları güçlendirmek gereğine değindiler.

Tarım, enerji ve şehrsel ve sürdürülebilir kalkınma ihtiyaçlarını karşılamak için su kaynaklarının ve altyapı depolarının yeterliliğinin sağlanması: Katılımcılar su ihtiyaçlarını karşılamak üzere yapılmış olan birkaç ulusal uygulama stratejisi hakkındaki sunumları dinlediler. Tartışmalar su ihtiyacını karşılamak üzere arz ve talep stratejilerini karşılaştırmaya odaklandılar. Bazı katılımcılar barajların ve su depolarının su talebini karşılamak için çok önemli olduklarını ve bu tip projelerin yararlarının çevresel ve sosyal sonuçlarla da dengelenmesi gerektiğini vurguladılar. Katılımcılar tuzdan arındırma, havzalar arası transferler ve barajlar, yeraltı su kaynaklarının kullanımı, sulama sistemlerini verimliliği konularını tavsiye ettiler.

Diğer katılımcılar artan su taleplerinin daha önceki yıllarda geleneksel olarak baraj yapılarak çözüldüğünü söylediler. İlerleyen yıllarda ise artan su taleplerinin su talep yönetimi, atık su yeniden kullanımı, ve ekosistem sağlığı çerçevesinde suyun kalite ve miktar kontrolü ile entegre planlama yöntemleri sayesinde çözülebileceğini anlattılar.

Sınır ötesi işbirliğini ve sağlam havza yönetimini başarmayı sağlayacak işlevsel araçlar hangileridir?: Bölgesel sunumlar serisini takiben katılımcılar sınır aşan işbirliği hakkında değişik konularda yorumlarda bulundular. Bu konular şunlardı: uluslararası anlaşmazlıklarda üçüncü tarafların rolü; Havza Örgütlenmeleri Uluslararası İletişim Ağı'nın ulus-altı yönetimlerin uyumlulaştırılmasında yardımcı olması rolü; suyun paylaşılmasındansa sudan elde edilenlerin paylaşılması gereksiniminden; Avrupa'daki Su Çerçevesindeki Direktifler örneğinden yararlanarak su standart ölçüm yöntemleri ve paylaşma açık veritabanı oluşturulması; güvensizliği aşmak için aşamalı güven vermenin değeri; anlaşmazlık çözümleme mekanizmaları; muhtemel sınır aşan su anlaşmazlıkları envanteri çıkarılması.

Katılımcılar “uluslararası” ve “sınır ötesi” su yolları arasında bir ayrım olup olmadığını tartıştılar. Türk katılımcılar Fırat ve Dicle nehirlerinin adaletli, akla yatkın ve en uygun tutumla yönetilmesi gereği üzerinde durdular. İşbirliğine istekli olduklarını fakat “işlerine karışılmasını” kendilerini rahatsız ettiğini belirttiler. Türkiye’de kurulan barajların aşağı nehir komşularını etkilemeyeceğini ve uluslararası finans kurum kredilerinin gelmemesi halinde bile baraj yapmaya devam edeceklerini söylediler.

Yaşamları ortak su kaynaklarına bağlı olan çeşitli kullanıcıların arasındaki farklılıkları nasıl yakınlaştırabiliriz ve bu yakınlaşmayı gerçekleştirmek için neler yapabiliriz?: Katılımcılar paydaşların havza yönetimine katılmaları ve sınır aşan havza yönetimine katılımlarının sağlanmasının önemine değindiler. Paydaşların sınır aşan havza yönetimine katılımlarını sağlamak konusunda bazı sorunlarla

Hasan Akyar, Türkiye DSİ. Yeryüzü, yeraltı ve yağmur sularını daha iyi yönetmek ve korumak ihtiyacı oturumu sırasında

karşılandığını da anlattılar. Bu sorunlar şu şekilde özetlendi: motivasyon eksikliği, hidro-diplomasi bilgileri eksikliği, ortak anlaşmayı sağlamak üzere modeller oluşturmak gerekliliği. Bazı katılımcılar havzaları kapsayan görüşlere ihtiyaç olduğunu savundular.

Katılımcılar 1997 BM Suyolları Anlaşma'sını detaylı olarak tartıştılar. Bazı katılımcılar bu Anlaşma'nın sınır aşan sular için uluslararası hukukun temelini teşkil etmesi gerektiğini söylediler ve BM Genel Sekreteri'nden bu Anlaşma'nın onaylanmasını desteklemesi için geçici bir yetkili ekip kurmasını talep ettiler. Bazı katılımcılar 1997 Anlaşma'sının onaylanmasından önce Anlaşma'nın ekler yapılarak güncelleştirilmesi gerektiğini anlattılar. Özellikle de Anlaşma'nın çevre ile ilgili endişeleri ele alması gerektiğini ve sürdürülebilir gelişim ihtiyacını belirtmesi gerektiğine değindiler.

Yeryüzü, yeraltı ve yağmur sularını daha iyi yönetmek ve korumak ihtiyacı: Katılımcılar, su kaynakları yönetimi konusunda katılımcıların hepsinin entegre su kaynakları yönetimi (ESKY) ihtiyacında hem fikir olduklarını ama ESKY tanımında anlaşamadıklarını belirttiler. Katılımcılar her çeşit suyun holistik olarak yönetilmesi gerektiğini, uyuma dayalı yönetim yöntemlerinin kullanılmasını, gerekli politik çerçeve altyapısını oluşturmayı ve uygulamayı, halkı su kullanımı davranışları konusunda eğitmeyi, ve ESKY'ye katılımı her seviyede ve her aşamada gerçekleştirmeyi kabul ettiler.

Katılımcılar özellikle yeraltı sularına odaklandılar. Bu konuda yeraltı suyunun diğer su kaynaklarına göre farklı özelliklere sahip olduğunu anlattılar. Yeraltı suyunun aşırı kullanıma maruz kalabileceğini çünkü bu kaynakların kullanımının büyük altyapı projeleri gerektirmediğini ve bu nedenle de farklı yönetim şekillerine ihtiyaç olduğunu iletiler. Yeraltı suyunun bu nedenlerden dolayı politika belirleyicileri ve karar mekanizmaları tarafından pek anlaşılabilen bir konu olduğunu da sözlerine eklediler. Katılımcılar sınır aşan yeraltı su kaynaklarının yönetimi ile ilgili sorunlara ve olası iklim değişikliklerinden dolayı tükenebilir yeraltı sularını korumak gereğini de tartıştılar.

TEMA 4: İDARE VE YÖNETİM

Katılımcılar Pazartesi'den Perşembe gününde dek bu konu ile ilgili oturumlara katıldılar. Bu tema dört ayrı konuyu kapsadı: “su hakkı ve sanitasyon hakkına geliştirilmiş erişim yolu ile ulaşmak”, “etkili su yönetimi için enstitü düzenlemeleri ve hukuki görüşler”, “etik, şeffaflık ve paydaşların güçlendirilmesi” ve “şehrsel su hizmetlerinin temininde kamunun ve özel sektörün rollerinin optimizasyonu”.

Bu dört konu için toplanan oturumlar şunlardı: sanitasyon hakkının uygulanabilirliğini sağlamak, su hizmetlerinin optimizasyonu ve geliştirilmesi, düzenleme ve şeffaflığın su

Soldan-Sağa: Jean-Yves Grosclaude, Fransız Kalkınma Ajansı (FKA), ve Başkan Yardımcısı Shammy Puri, Uluslararası Hidrojeolojist Ortaklığı. Sınır Ötesi İşbirliği ve Sağlam Havza Yönetimini Başarmayı Sağlayacak İşlevsel Araçlar Hangileridir? oturumu sırasında

Forumda çocuklar

sektörü için ana sorunlar olduğu, yolsuzluğa dayanıklı bir su sektörü yapılandırmak, tecrübe ve politika seçenekleri, canlı bir piyasa oluşturmak için fırsatlar ve trendler.

Hakları gerçeğe-su ve sanitasyon ile ilgili insan haklarını uygulamaya koyabilmek için iyi devlet yönetimleri: Farklı devletlerden, kamu kuruluşlarından, kamu idarelerinden, kalkınma örgütlerinden, ve diğer sektörlerden gelen katılımcılar suyun insani bir hak olduğu konusunu devletlerin tanınmaları ve uygulamaları konusunda devletin rolünü tartıştılar. Katılımcılar BM Su ve Sanitasyon Bağımsız Uzmanı tarafından verilen ve su ve sanitasyon hakkı ile ilgili diyalogu geliştirmek için yapılan sunumu dinlediler. Bazı katılımcılar yasal hakların su ve sanitasyon hakkından doğan faydalara erişim için gerekli bir ihtiyaç olduğunu anlattılar.

Katılımcılar gayri meşru yerleşimlerde ve gecekondu semtlerinde su ve sanitasyona erişim konusunda sunumlarda bulundular. Özellikle de makul fiyatla su verme konusunu tartıştılar. Suyun fiyatlandırılması konusunda herkese su temin edilebilmesi için su maliyetinin indeks ile hesaplanması teklif edildi. Katılımcılar ayrıca şu konuları tartıştılar: suyun özelleştirilmesindeki artı ve eksiler, kamu bilincini artırma çalışmaları ve sınır aşan su hakları. Bazı katılımcılar oturum sonucunda çıkacak olan 5. Dünya Su Forumunun Bakanlar deklarasyonunda suyun bir insan hakkı olduğunu bunun için suyun bir hak olduğun tanınması gerektiğini savundular. Diğer bazı katılımcılar ise Bakanlar Deklarasyonunu tamamlayan başka bir deklarasyon çıkararak su hakkının minimum temel bir hak olarak tanınması ihtiyacını vurguladılar.

Acil durumlarda su hakkı: kurallar koy ve uygula veya pratik ol: Katılımcılar oturumda su ve sanitasyon hakkının tabii olduğu hukuki çerçeveyi ve bu hakların acil durumlarda nasıl uygulanacaklarını tartıştılar. tespit etmek ve en iyi sonuçların nasıl elde edileceğini saptamak olarak belirledi. Katılımcılar uluslararası insanîyet hukuku ve uluslararası insan hakları hukukunun acil durumlarda, sivil askeri uyuşmazlık durumlarında, ve doğal afetlerde su temini hakkına nasıl uygulandığını tartıştılar.

Katılımcılar BM Çocuklara Yardım Fonu'nun (BMÇYF) yürüttüğü ve acil durumlarda su ve sanitasyon hakkını içeren Su, Sanitasyon ve Sağlık Projesi'ni (SSSP) anlattılar. Aynı zamanda acil durumlarda toplumu da olaylara dahil etmenin yol açabileceği sorunlara değindiler. Suya erişim hakkı konusunda Haiti'ye ve Filistin'e suya erişim hakları konusunda sunumda bulundular. Bu devletler Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Anlaşması'nın su ile ilgili insan haklarını ele almak açısından yararlı bir başlangıç noktası olduğunu bildirdiler.

Katılımcılar su ve sanitasyon altyapısının uyuşmazlık durumlarında zarar gördüğüne dikkat çektiler. Konuşmacılardan biri minimum su ihtiyaçları yerine suya

erişebilirliğin adil ve makul olmasının üstünde durulması gerektiğini bildirdi ve bunun sürdürülebilir gelişim için gerekli olduğunu da bildirdi. Katılımcılar yiyecek üretimi için su sorumluluğu, acil durumların tanımı, özellikle acil durumların uzaması ve tekrar ettiğinde yapılması gerekenler, uzun süreli acil yardımların uzun süreli kalkınma etkinlikleri ile bağlaştırılmasının önemi, Dünya Su Forumu Bakanlar Deklarasyonunda su haklarının tanınmasının önemi konularını da tartıştılar.

TEMA 5: FİNANSMAN

Katılımcılar Çarşamba ve Perşembe günleri bu konuda oturumlara katıldılar. Bu temalar üç ayrı konuyu ele aldı. Bunlar şunlardı: “sürdürülebilir finansman”, “sürdürülebilir bir su sektörü için fiyatlandırma stratejileri”, “dar gelirliilerin düzenlemeleri”. Bu üç tema altında toplanan konu başlıkları ise şunları kapsıyordu: finansman için talebi açığa çıkarmak, sektörün bankalarla ilişkisini geliştirmek, herkesin ulaşabileceği ve sürdürülebilir su ve sanitasyon hizmetleri, tariflerin ve diğer araçların rolü ve mikro finans.

Su servislerinin fiyatlandırılması- sürecin önemi: anlaşmazlıkların üstünden gelmek, diyalog kurmak: Oturumun hedefinin tam maliyet vergi yenilenmesi çerçevesinden, sürdürülebilir maliyet belirlemelerine ve çoklu fiyatlandırma mekanizmalarına geçişi gerçekleştirmek olduğunu belirttiler. Katılımcılar su hizmetleri için finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve 3T görüşlerine (tarifeler, vergiler ve transferler) önem verilmesi gerektiğini bildirdi. Bazı katılımcılar maliyet kurtarmanın her zaman hizmetlerde daha yüksek verim ve sürdürülebilir kaynak kullanımına işaret etmediğini anlattılar.

Katılımcılar fiyatlandırma stratejilerinin oluşturulmasında savunmasız grupları da değerlendirdiler. Katılımcılar tarif belirleme sürecinde ikilemler konusuna eğildiler. Bu konuda yüksek kamu beklentilerini tatmin etmek, hizmet yükümlülüklerini yerine getirmek ve sektörün özellikle dar gelirliilere hizmet ettiği kesimlerde su tarifelerini yükselterek finansman temini konularını konuştular. Tahmin edilebilir, yüksek kaliteli hizmetler vererek ve dar gelirliilerin gelir yapılarını inceleyerek onların da “ödeyebileceği maliyeti” hesaplamayı muhtemel çözümler olarak teklif ettiler.

Şeffaf, katılımcı ve güvenilir bir süreç yaratmak için katılımcılar karar verenlerin politika yaparken güçlerini paylaşmaları gerektiğini ve bilgi ve politika asitmerisini gidermek için değişik eylemleri tavsiye ettiler. Taraflar arasında ayrıca tarım alanında su kullanımı için maliyet kurtarma politikaları, su fiyatlandırması için kriterler belirleme, ve kamu-özel sektör ortaklıklarında oluşabilecek ön görülmemiş gizli maliyetler konularını konuştular.

TEMA 6: EĞİTİM, BİLGİ VE KAPASİTE GELİŞİMİ

Katılımcılar Cuma ve Cumartesi günleri bu tema altında beş ayrı konuya değinen oturumlara katıldılar. “Eğitim, bilgi ve kapasite gelişimi stratejileri” başlığı altında katılımcılar su

Eğitim, Bilgi ve Kapasite Gelişimi oturumu sırasında konuşmacılar. Soldan-Sağa: Elif Erhan, Türk Su Kültür Derneği; Richard Meganck, BMEBIO; Lidia Brito, BMEBIO; ve Kalanithy Vairavamoorthy, Birmingham Üniversitesi

eğitiminin müfredata eklenmesi gereğini, cinsiyetler arası duyarlılığı, yerel ihtiyaçları belirlemeyi ve sıra dışı yolları iletişim ve kapasite geliştirmek için kullanmayı, gerekli ihtiyaçlar olarak belirlediler. “Su bilimi ve teknoloji: 21. yüzyıl için uygun ve yenilikçi çözümler” konusunda yeni teknolojilerin gelişimini ve bunların tanıtımını teşvik ettiler. Katılımcılar “meslek odaları ve iletişim ağları varlıklarını kullanarak BKH’ye ulaşmak” için kalkınma grupları ve profesyonel ağlar arasındaki aranın mutlaka kapatılması gerektiğini bildirdiler.

“Herkes için veri” konusunda entegre ve holistik bir çerçeve hazırlanması gerektiğini be bu çerçevenin ekonomik, hukuki ve enstitüye ait etkenlerin veri toplaması ve yönetiminde kullanılması gerektiğini ilettiler. “Su ve kültür” konusunda eğitimcileri eğitmenin önemine ve yaşlıların bilgisinin önemli olduğuna değindiler.

Enstitünün kapasitesini geliştirmek: adilane su dağıtımı için doğru dengenin bulunması: Konuşmalar altı temayı kapsadı: adilane dağıtımın tanımı, geleneksel bilim ve geleneksel su haklarının kanunlara entegresi, su erişimi için gerekli hükümet düzenlemeleri ve Pazar mekanizmalarının birleşimi ve bilgilerin ortak paylaşılacağı kurum kapasitelerinin artırımı.

Katılımcılar taraflar arasında şu konuları da tartıştılar: adilane su dağıtımı için destekleyici ve engelleyici unsurların belirlenmesi, destekleyici ve engelleyici unsurlar için politik ve hukuki çerçeve taslakların hazırlanması, bu enstitülerin gelişmesini desteklemek için kapasite geliştirme faaliyetlerinin belirlenmesi. Enstitülerin yaptıklarından sorumlu olmaları ilkesi ve kadınların karar verme sürecine katılmalarının önemine, mevcut su kaynaklarının varlığı ve bu kaynaklara olan talebin ölçülmesi, ve şeffaf su kanunları ve enstitülerinin adilane su dağıtımı ve enstitü kapasitesini geliştirmek için ihtiyaç duyulan temel kaynaklar olduklarını anlattılar.

Su eğitimi ve okullar: gelecek nesiller için ayrımları birleştirmek: Katılımcılar su eğitimi bir su yönetim aracı olarak tanımladılar ve disiplinler arası programların ve topluma dayalı eylemlerin önemini vurguladılar. Katılımcılar eğitim projeleri ve inisiyatiflerini açıkladılar ve enteraktif, uyum sağlayan, çağdaş ve çözüme dayalı araçların yararlarına değindiler. Katılımcılar su eğitiminde karşılaşılan engellerden bahsetti. Katılımcılar etkili su eğitimi için engelleri tartışırken suya az ekonomik değer bağlandığını, su güvenliği yatırımlarının azlığı ve eğitimcilerin su ile ilgili konuları öğretmekte pek istekli olmamaları konularını da konuştular. Katılımcılar eğitimi geliştirmek için şu stratejileri tavsiye ettiler: su eğitim mesajlarında yerel dillerin kullanımı, su eğitimi konusunda kültürel değişikliklerin göz önüne alınması, cinsiyete geleneksel yollar ile yaklaşım.

Su bilimi ve teknoloji- 21. yüzyıl için uygun ve yenilikçi çözümler- Su konusunu sıra dışı yaklaşımlarla incelemek: Katılımcılar su projeleri ile ilgili fon temin etmek için değişik araçlardan bahsettiler ve su ve sağlık ile ilgili alanlarda yaratıcı çözümler olduğunu belirttiler. Bunlara çizgi filmleri kullanmak, Twitter’da mikro bloglaşma yapmak, açık kaynak inisiyatifleri ve internet piyasaları, küresel yer belirleme sistemi teknolojisini kullanmak örnek olarak gösterildi. Enteraktif tartışmalar sırasında, katılımcılar su ve sanitasyon konularına uygulanabilecek bilgi ve iletişim araçlarından

Bjelkeman-Petersson, akvo.org. Su Bilimi ve teknoloji- 21. Yüzyıl için uygun ve yenilikçi çözümler: Su konusunu sıra dışı yaklaşımlarla incelemek oturumu sırasında

Enstitünün Kapasitesinin Geliştirilmek: Adilane Su Dağıtımı İçin Doğru Dengenin Bulunması oturumunu sırasında katılımcılar kendi yörelerinden başarılı çalışmalarını anlattılar

bahsettiler. Bunların içinde “eski” ve “yeni” bilgileri birleştirmenin yollarını arama ve gençlerin katılımının teşviki de vardı.

Daha az gidilen yol (artık değil?): Katılımcılar profesyonel birlikler arasında yakınlaşmanın önemine, toplum ve sivil örgütlerin gelişmesinin önemine değindiler. Profesyonel birliklerin sonuçların oluşturulmasında ve yerinde sürdürülebilir projelerin yürütülmesinde kritik paydaşlar olduğu konusunda geniş bir konsensüs sağlandığı belirtildi. Profesyonel birliklerin strateji geliştirmekte, teknik yardıma ve kapasite gelişimindeki rolleri de vurgulandı. Katılımcılar kalkınma ve sivil toplum grupları arasında bağ oluşturmanın da önemine değindiler. Bunlar arasında sektörler arası ağlar arasında yakınlaşma, güçlü ve zayıf birlikleri kopyalama, ve seçkin profesyonel birlikleri yerel ve toplumsal organizasyon örgütleri ile birleşerek yenilemek örnek olarak gösterildi.

Su ve tarihçe: geçmiş medeniyetlerin su kültürünün anlamak ve günümüz için dersler çıkarmak: Katılımcılar su ile ilgili bilgi sistemlerinin, uygulamaların ve değerlerin tarih içinde nasıl geliştiğini ve günümüz su yönetimi için dersler oluşturduğunu anlattı. Katılımcılar Türkiye’de eski Yunan, Roma ve Bizans dönemi su yapıları hakkında sunumları dinlediler. Ayrıca 3000 yıl önceki kanat yeraltı su arazi sistemi, Meksiko’da su tarihi kütüphanesi ve doğu kültürlerinde suya dayalı törenler hakkında da sunumlar dinlediler. Katılımcılar bu tarihi su sistemlerinin mühendislik başarılarının yanı sıra altyapıyı oluşturan su yapıları ve kültürel normların da aynı derecede önemli olduğunu anlattılar.

Su bilimi ve yönetiminde sosyo-kültürel görüşleri canlandırmak: destekleyici unsurların ve engellerin belirlenmesi: Katılımcılar suyun hayat, esin kaynağı olma, güç, uyumsuzluk, işbirliği ve sürdürülebilirlik bağlamındaki rolünü incelediler. Sunumlar devlet düzenlemeleri ve geleneksel değer sistemleri arasındaki uyumsuzluklara ve büyük barajların insanlar ve çevre üstündeki etkilerini tartıştılar. Topluma dayalı yönetim modelleri tartışıldı. Hollanda ve Fransa’da sel programlarının yapılmasında toplumun rolü, ve Japonya’da toplum ile bilim işbirliği ile yeraltı suyu yönetimi konularını da tartıştılar.

Forumdan genç yetenekler

BÖLGESEL SUNUMLAR

Salıdan Perşembe gününe kadar yapılan yedi bölgesel oturumda geniş bölgesel sorunlar üzerinde duruldu. Bölgesel oturumlarda sınır aşan su kaynakları yönetimi konusunda işbirliğini geliştirmek ve enstitülerin her bölgede uyum kapasitelerini iklim gibi yeni ortaya çıkan sorunları idare etmek için inşa etmek konusunda tartışmalar yapıldı.

AMERİKALAR: Salı günü Birleşik Devletler Kara Ordusu Mühendisleri Kolorodusu'ndan Jerome Deli-Priscoli tüm paydaşların katıldığı bir süreçte oluşturulan ve bu işlemi anlatan Amerikalılar Bölgesel Belgesini tanıttı. Bu belgenin on iki öneriden oluştuğunu ve bu önerilerin şu konuları kapsadığını belirtti: toplumun katkısını teşvik etmek ve yoksulluğun önlenmesi için su kaynağının arzı ve sanitasyona herkesin ulaşabilmesini sağlamak, yapıcı su kullanımını teşvik etmek, ve suyun sürekliliğini sağlayan iyi düzenlemeler ve ekonomik teşvikler geliştirmek.

Oturumun açılışında, alt-bölgeleri temsilcileri danışma süreçlerinde ortaya çıkan alt-bölge önemli sonuçlarını aktardılar. Meksiko Eyaleti Valisi Enrique Peña Nieto, su doldurma ve ulaştırmasında giderek artan yükü ele alabilmek için yenilikçi yaklaşımlara ihtiyaç duyulduğunu söyledi. Gerald Sehlke, Amerikan Su Kaynakları Birliği, Amerika Birleşik Devletlerinin, ulusal bir su vizyonu geliştirmesi gerektiğini belirtti. Honduras Doğal Kaynaklar ve Çevre Başkanı Tomás Vaquero, Jamaika Su ve Barındırma Bakanlığı'ndan Horace Chang ve Karayipler Çevresel Sağlık Enstitüsü'nden Patricia Aquino,

Meksika Devlet Yöneticisi
Enrique Peña Nieto

Orta Amerika ve Karayipler bölgelerinin iklim değişikliklerine çok duyarlı olduklarını ve gelişmiş ülkelerden gelecek yardıma ihtiyaçları olduğunu vurguladı. Guatemala'dan Luis Zurita Tablada, Çevre ve Doğal Kaynaklar Başkan Yardımcısı, kendi alt bölgesinin su kaynaklarına ulaşmak ve bu kaynakları yönetmek için Orta Amerika Harekat Planı geliştirdiklerini belirtti. Uruguay Barındırma, Arazi Planlama ve Çevre Bakanlığı'ndan José Luis Genta, uluslararası su sözleşmesi çağrısında bulundu ve suyun halka ait bir mal olması gerektiği üzerinde durdu. Brezilya Ulusal Su Ajansı'ndan José Machado, su kaynakları konusunda anlaşmazlıkları önlemek için, bütün menfaat sahiplerinin birleşik su kaynakları yönetiminde yer almalarının gerektiğini vurguladı.

Alt-bölgesel durum çalışmaları üzerine olan bir panelde katılımcılar taraflar arasında uluslararası örgütlerin de işbirliğini destekleyerek diplomatik sorunları aşacak esnek yasal sistemlere; yasaların işleme konulması ve uygulanmasını sağlayacak enstitülere; bölgesel bilgi paylaşımına ve uluslararası yeraltı suları anlaşmalarına olan ihtiyacın altını çizdiler.

Finansman ve kapasite artırmak üzerine yapılan ikinci oturumda taraflar arasında şu konular tartışıldı: düşük maliyetli ve az yatırım gerektiren teknolojilerin transferi, su işletmecisi veriminin iyileştirilmesine ve atık su arıtma yatırımlarına olan ihtiyacı ele aldılar.

Kapanış konuşmalarında, bazı katılımcılar Amerikalılar belgesinin katılımcı bir süreç ile geliştirilmesini överlerken, diğerleri bu sürecin yeterince katılımcı olmadığını ve bu belgedeki önerilerin yeni olmadığını söylediler.

AVRUPA: Salı günü, Avrupa Su Ortaklığı'ndan Tom Vereijken, Forum'a hazırlanmadaki Avrupa sürecini tanıttı. Bu Forum sayesinde Avrupa'da bölgesel bir su vizyonu

oluşturulduğu ve en iyi uygulamaları ve teknolojileri paylaşmak amaçlı bir Avrupa su-evi oluşturulduğunu da anlattı. Sayın Vereijken Avrupa raporunu anlattı. Bu raporun bölgesel sorunlara çözümler ürettiği gibi politik tavsiyeler de içerdiğini ve diğer bölgelere faydalı olacak ana mesajlar içerdiğini de anlattı.

Ana açılış konuşması sunumlarında, DSK Başkanı Loïc Fauchon panelde önerilen çözümlerin yürütülmesinin siyasi liderlerin görevi olduğunu belirtti, ve bölgesel işbirliğinin önemini vurguladı. İspanya'dan Su Müdürü Marta Moren, AB'deki su kıtlığı ve kuraklığını Avrupa Su Direktifi çerçevesinde sundu. Avrupa Çevre Örgütünden Jacqueline McGlade, Avrupa'nın hiçbir kesiminin su kıtlığına başışıklılığının olmadığını belirtti ve su arzına dayalı yönetimin sürdürülemez olduğunu belirtti.

Bundan sonra üçlü oturumlar başladı. Avrupa'nın su konusundaki başarı ve sorunlarının ele alındığı oturumda taraflar arasında şu konular tartışıldı: sürdürülebilir su kullanımı için uzun vadeli ve kapsamlı bir yönetim yapısına olan ihtiyaç, su ortaklıklarının su diyaloglarını başlatmasındaki işlevi, atık su arıtmasını ve tekrar kullanmasını geliştirmek amaçlı teknik yeniliklerin altını çizdi. Katılımcılar bölgesel uyumlu çözümlere olan ihtiyacı vurguladı. Ayrıca katılımcılar ulusal boyuttaki geniş kapsamlı ekonomik kararlılığın su projelerinin "bankalaştırılması'na" olan katkısının üzerinde durdular ve su altyapısını iyileştirirken risk yönetimin neden olduğu avantaj ve dezavantajlardan bahsettiler.

Herkes için sürdürülebilir sanitasyona ulaşmak için yapılan Avrupa eylemleri ili ilgili oturumda katılımcılar reform için gerekli ana nedenleri (bunların arasında sağlık konuları, sanitasyon için ayrılmış fonlar ve aktiviteler vardı) tartıştılar. Ayrıca Avrupa Birliği'nin sanitasyon, atık su standartları, içme suyu standartları politikalarını açıkladı.

Son oturumda, havza yönetimi ve sınırları aşan işbirliği oturumunda katılımcılar uyumlaştırma kapsamında pan Avrupa ve uluslararası belgeler üzerinde durdular. Bu belgeler şunlardı: Avrupa Su Direktifi, BM Su Konvansiyonu için Ekonomik Komisyonu (SKEK), Uluslararası Tuna Nehri Koruma Komisyonu; Avrupa Birliği-Çin Irmak Havza Yönetimi Programı.

AFRİKA: Çarşamba günü Afrika Kalkınma Bankası'ndan Mandla Gantsho Afrika bölgesel raporunu sundu. Sayın Gantsho raporun 2025 Afrika su vizyonunun tamamlayıcısı olduğunu ve şu ana kadar kapsamlı danışmanlığı da içeren bir sürecin sonucu olduğunu belirtti. Sayın Gantsho raporun hali hazırda politik sözlerin yerine getirilmesine eklemeler yaptığını ve üç uygulama alanında kaynak teşkil ettiğini anlattı. Bu alanları şöyle sıraladı: temel hizmetler için altyapı inşa etmek, enstitü ve operasyon mekanizmalarını güçlendirmek, ve strateji ve politikaları tekrar gözden geçirmek. Sayın Gantsho şu hedefleri saptadığını belirtti: Afrika'daki halkın % 60'ının sanitasyonunu geliştirmek. Afrika Su Bakanlar Konseyi (ASBK) İdari Sekreteri BaiMass Taal, bu toplantının bölgesel ve uluslararası sözleri birleştirerek geniş çaplı bölgesel ve uluslararası dayanışmayı hareket geçirmeyi hedeflediğini anlattı.

Bai-Mass Taal, ASBK

Etiyopya Su İşleri Bakanı Asfow Dingamo Dünya Su Forumu'nun bir tek Afrika'ya ait felaket senaryoları değil Afrika'nın başarılarını da kapsaması gerektiğini açıkladı. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Su ve Sanitasyon Danışma Kurulu Başkanı (SSDK) aynı zamanda da Hollanda Portakal Prensi Willem-

Erastus Mwencha, Başkan Vekili, AB Komisyonu

Alexander temel su sorunlarında giderek artan bir konsensüs olduğunu ve gerekiyorsa SSDK'nın onlara gerekli yardımı yapacağını sözlerine ekledi.

G8 Su ve Sanitasyon Uzman Grubu Başkanı Sfera Giorgio G-8 Afrika Su Birliği'nin kurulduğunu bildirdi. Bu Birliğin Tokyo ve Evian Zirveleri'nden alınmış dersler ile yola çıkacağını sözlerine ekledi. Dünya Su Konseyi Başkanı Loïc Fauchon (DSK) Afrika'nın su enstitülerinin kendilerini tecrübeleri ve öncelikleri doğrultusunda yeniden yaratmalarını ve buna bağlı olarak su haklarını Afrika'da kendi deyimleri ile anlatmanın yolunu bulmaları gerektiğini belirtti. Afrika Birliği Komisyonu (ABK) Başkan Vekili Erastus Mwencha 2008 de Sharm el Sheikh şehrinde olan Afrika Birliği Zirvesi'nden çıkan ve 25 Afrikalı Ülke Liderleri'nin de onayladığı su güvenliği ve sanitasyon ile ilgili sonuçların Forum'a dahil edilmesini memnuniyetle karşıladı. Dünya Meteoroloji Organizasyonu Genel Sekreteri Michel Jarraud (DMO) Afrika enstitüsünü güçlendirmek için DMO tarafından yapılan hidroloji çerçevesinde su yönetim sistemlerinin nasıl daha güçlendirildiğini açıkladı.

Teknik oturumda, katılımcılar Afrika'daki su ve sanitasyon problemlerinin boyutlarına değindiler. Katılımcılar üç ana alandaki hedeflere ulaşmak için yılda 50 milyar dolara ihtiyaç olduğunu anlattılar. Bu alanlar şunlardı: içme suyuna ve güvenli sanıtasyona erişim, tarım için su, hidroelektrik gücü ve birden çok amaçlı depolama. Katılımcılar bilgi ve eğitim, çeşitlilik, uygun enstitü düzenlemeleri, ve uygun altyapı konularında yatırım için çağrıda bulundular.

Kapanış oturumunda Güney Afrika 7 inci Afrika Bakanları Su Konseyine (ABSK) ev sahipliğini yapacağını belirtirken ikinci Afrika Su Haftasının Kasım 2009'da olacağını söyledi.

ASYA-PASİFİK: Cuma günü Asya-Pasifik Su Forumu (APSF) Yönetim Kurulu Yardımcı Başkanı Ravi Narayanan, bölgesel belgeyi çalışmaya açtı. Ravi Narayanan bu belgenin taraflar arasında su finans sağlama ve kapasite geliştirmesi

Afrika Bölgesel Gününde Güney Afrika dansçıların gösterileri

yanı sıra su ile ilgili felaket yönetimi; yatırım ve sonuçların denetlenmesi ve gelişme ve ekosistemler için su konularını ele aldığı söyledi. Sayın Narayanan belgenin ana teması üzerinde durdu ve bunun merkezden yönetimden kaçınılması ile beraber uygun finansman ve kapasite temini olduğunu açıkladı.

Asya-Pasifik Su Forumu'ndan (APSF) Yoshiro Mori, APSF Bakanları Su Güvenliği Girişimini katılımcılara bakanların sektörler arası diyalog kurabilecekleri bir platform olarak tanıttı. Asya ve Pasifik Ekonomik Sosyal Komisyonu'ndan Siva Thampi, APSF'nin etkinliklerini, Japonya'da 2007'de yapılan birinci Asya-Pasifik Su Zirvesinde alınan sonuçların önemini vurgulayarak belirtti. Asya Kalkınma Bankası'ndan (AKB) Wouter Lincklaen Arriens, AKB'nin Asya Pasifik Bölgesinde suya yatırımın artırılmasındaki kararlılığını belirtti ve su yönetimini iyileştirmek için kendini adanmış liderliğin ve mevcut teknolojilerin geliştirilmesini önemini anlattı.

Alt-bölgesel temsilciler taraflar arasında bölgelere mahsus sel, tuzlu su işgali ve su depolama limitleri gibi sorunları görüştüler. Bunlarla beraber, iklim değişikliği etkileri, nüfus artışı, enerji talebi ve şehirleşme; devletlerin verdikleri sözleri yerine getirmeleri gereği, sınır ötesi su yönetimi stratejileri; ve çevresel korumanın önemi, su tasarrufu ve BKHye ulaşma konularını da görüştüler.

Asya Pasifik bölgesinden bakanlar ve temsilciler, ulusal su güvenliğini arttırmak doğrultusundaki girişimlerine, yasal sistemin ve gümrük yapılarının değiştirilmesi; süresi dolmuş altyapının iyileştirilmesi; su kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılması; nehir yataklarının temel planlama birimleri yapılmaları girişimlerinin de dahil olduğu bir taslak sundular. Sınır ötesi su paylaşımı konusunda, bazıları yukarı nehir devletlerinin aşağı nehir devletlerine olan zararı azaltmaları veya telafi etmelerini önerdiler.

Su güvenliğini iyileştirme konusunda yapılan oturumda katılımcılar öncelikler konusuna değindiler. Şu konuları öncelikli konular olarak belirlediler: yağmur suyu kullanımı alanı da dahil olmak üzere bilim, veri düzenlemesi ve teknoloji geliştirilmesini; azaltma stratejileri geliştirilmesini; su depolamasını ve yeraltı suyu yenilenmesini geliştirmeyi; tarımsal su verimini artırmayı ve özellikle yukarı nehir yönetiminden sorumlu olan toplumlar içinden daha geniş paydaşların katılımını teşvik etmeyi kapsadı.

Su ve Sanitasyon Konusu'nda G8 Uzman Grubu'nun çalışmalarını katılımcılara güncelleyen Japonya Dışişleri Bakanı Akihiko Furuya, grubun en son toplantısının 5. Dünya Su Forumu'nda gerçekleştiğini ve G8 Evian Su Eylem Planı konusunda grubun bir güncel rapor yazmasına ek olarak bir de su ve sanitasyon uygulama stratejisi geliştireceğini not etti.

"TÜRKİYE'NİN İÇİNDE VE CİVARINDA" ALT-BÖLGESİ: Çarşamba günü yapılan oturumda Türkiye Devlet Su İşleri Genel Müdürü, Haydar Koçaker, bölgesel raporu sundu ve süreci başlatmak için tüm paydaşların katılımı ile 22 hazırlık oturumu yapıldığını bildirdi.

Ana konuşmalarda Türkiye Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan Veysel Eroğlu, "çevresel değişimlerin" uyum ve zararı azaltma stratejilerinin uygulanmasını gerektiğini anlattı ve Türkiye'nin su yönetiminde yüzyıllara varan tecrübesi olduğunu da vurguladı. Türkiye'nin geçmiş Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, insanların suyun yönetimini daha iyi bir şekilde yaparak dünyayı korumak yükümlülüğü altında olduklarını belirtti. Ayrıca barajların ekonomik büyüme ve sosyal ilerleme üzerindeki önemini de vurguladı.

İklim değişiminin bölgesel etkileri konusundaki bakanlar oturumunda taraflar arasında hukuki düzenlemelerin, erken uyarı sistemlerinin, uyum stratejilerinin ve işbirliğinin önemine ve sınır aşan sular için hukuki düzenlemeler, bilimin ve teknolojinin rolü, BKH ulaşmanın gereğini, ve Uluslararası

Süleyman Demirel, geçmiş Türkiye Cumhurbaşkanı

Su için On yıllık bölgesel süreç konularına eğildiler. 2012 yılını Uluslararası Su Diplomasisi yılı ilan etmek için teklifte bulundu.

AKDENİZ ÜLKELERİ GRUBU: Çarşamba günü Akdeniz Su Enstitüsü'nden, Hachmi Kennou, oturumu açtı. Oturumun sonuçları bölgesel bildiriye katkılarda bulundu. Taraflar arasında bildirinin amacı Akdeniz bölgesini temel su verileri ve su kaynakları yönetimi çerçevesinde tanımlamak, BKHleri ve Johannesburg hedeflerini karşılamadaki gelişmeyi incelemek, bölgesel paydaşların görüş açılarını sunmak ve işbirliği eylemlerini daha fazla geliştirmek için yöntemler bulmak.

Başlangıç yorumlarında Amb Roza Ieremia (Yunanistan) bölge için politik öncelikleri belirledi. Bu öncelikler şunlardır: sürdürülebilir finansman, iklim değişimine uyum ve zararların azaltılması, entegre su kaynakları yönetimi (ESKY) ve entegre kıyısız bölge yönetimi (EKBY) arasında sinerjiler yaratmak. Fas Devlet Bakanı, Abdelkebir Zahoud bilgi ve teknoloji transferinin önemini anlattı. Küresel Su Ortaklığı-Akdeniz'den (KSO-Akdeniz) Michael Scoullou, taslak Akdeniz metninin içeriğini özetledi. Özetle, bölgenin Forumu yeni politik taahhütlerle yaklaştığını belirtti.

Üçlü otumlardan birincisinde katılımcılar taraflar arasında şu konuları tartıştılar: talep yönetimi ve verimi, eğitimin rolü, idari sorunları çözümlenmek üzere paydaşların katılımı ve cinsiyet duyarlılığı, sanal su konsepti, işgal, uyumsuzluk ve sınır aşan sular konusunda su yönetimi, su, enerji ve yiyecek ihtiyaçları arasındaki ilişkiler ve Akdeniz havzasında kuzey-güney işbirliği için ihtimaller.

Kıyı ve su gelişimi konusundaki ikinci oturumda oturumcular turizm, kentselleşme ve göçün kıyı şeritlerine uyguladığı baskılardan söz etti. Katılımcılar Akdeniz'de tartışmalı da olsa modern teknolojilerin rolünün de incelenmesi gerektiğini söylediler. Tartışılan diğer konular şunlardı: karasal ve kıyısız bölgeler arası zayıf entegrasyonun etkileri, kıyı bölgelerinde turizm ve tarımın su için rekabet eden sektörler olduğu, Akdeniz kıyı bölgelerinde tuzdan arındırma ve atık su arıtımı tesislerinin önemi, entegre su kaynakları yönetimi (ESKY) ve entegre kıyısız bölge yönetimi (EKBY) bazen birbiri ile çelişki halinde olsa da ESKY ve EKBY prensiplerini eşzamanlı uygulamanın önemi, Avrupa Birliği'nin kıyısız bölgelerinde, Avrupa Birliği Su Çerçeve Yönergesi'nin doğuracağı sonuçlar, ve diğer bölgesel inisiyatifler. Diğer bölgesel inisiyatiflere örnek olarak Avrupa-Akdeniz Ortaklığı, ve bölgesel işbirliğini teşvik eden Deniz Çevresini ve Akdeniz Kıyı Bölgesini Koruma Anlaşması gösterildi.

Sonlandırıcı oturumda katılımcılar su talebi yönetimi konusunda kamu bilinci, fiyatlandırma politikaları ve politika entegrasyonu prensiplerinin önemini vurguladılar. Su yönetiminde politik sözleri eyleme dönüştürmenin önemini vurguladılar ve buna örnek olarak Avrupa Birliği Ufku 2020 programı kapsamında olan ortak bölgesel çabaları gösterdiler.

ARAP ÜLKELERİ GURUBU: Perşembe günü Arap Su Konseyi (ASK) Genel Direktörü Safwat Abdel-Dayem, Arap ülkelerinin bölgesel raporlarını anlattı. Bu raporda su yönetimini iyileştirmek için gerekli önlemlere değindi. Bunların arasında su hakkının tanınmasının uygulanması ve işbirliği ile beraber bilgi alış veriş mekanizmaları vardı.

Yüksek düzey panelinde, DSK Başkanı, Loïc Fauchon forumun dört ana yükümlülüğünü belirtti, bunlar: suya olan hakkın uygulanması; su ve sanitasyon için daha fazla fon bulunması ve daha verimli kullanımı; temiz sürekli su tedarikinin sağlanmasını denetleyen su müdürlerinin gerekli mevkilerde olması, ve su kaynaklarıyla ilgili eğitimin sağlanması. ASK Başkanı Mahmoud Abu Zeid, tarım, endüstri ve evlere yeterli su dağıtımının zorlu olduğunu belirtti. Bilgi alışverişinde Arap Su Akademisi oynadığı olumlu rolü belirtti.

Geçmiş Sudan Başbakanı Al Sadiq Al-Mahdi, anlaşmaya varabilmek için tarafsız paylaşımın önemini vurguladı. Irak Su Kaynakları Bakanı Abdul Latif Rasheed, Türkiye ve Suriye ile var olan diyalogların yenilenmesi için çaba gösterdiklerini ve Arap ülkelerinin hali hazırda var olan uluslararası sınır aşan su yolları anlaşmalarını onaylamalarını teşvik etti.

Tarım Kalkınması Uluslararası Fonun'dan Kevin Cleaver mevcut inisiyatif sistemlerinin daha verimli teknoloji ve ürün yetiştirmeleri için yeniden yapılandırılmaları çağrısında bulundu. Mısır'ın Japonya Büyük Elçisi Kaoru İshikawa su ve bilim ile ilgili beş mesaj verdi. Sayın İshikawa'nın verdiği bu beş mesaj şunlardır: mevcut kaynakların verimli kullanımına saygı, tuzdan arındırma gibi tekniklerin kullanılması, teknoloji kullanarak kirliliği su kaynaklarını temizlemede "doğaya yardım", su kullanıcıları kuruluşlarını adil su kullanımı için güçlendirme ve sanitasyon ve suyun yeniden kullanımı ile ilgili halkın görüşlerini düzeltme.

Kapanış oturumunda akademi politik kuruluşlar devlet ve sivil toplum örgütü katılımcıları taraflar arasında şu konuları tartıştılar: su sektörü dışındaki yenilikleri takip etmek, iyi uygulamaları yaymak, eğitim ve araştırma ile ilgili işbirliği çalışmalarını güçlendirmek, ESKY görüşlerini teşvik etmek ve su uyumsuzlukları ile ilgili uluslararası anlaşmaların onaylanmasını hızlandırmak.

Sadiq Al-Mahdi, Geçmiş Sudan Başbakanı

ÖZEL OTURUMLAR

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA ÖRGÜTÜNÜN (EİKÖ) FİYATLANDIRMA VE FİNANSMAN İLE İLGİLİ RAPORUNUN HAZIRLANMA SÜRECİ:

Salı günü EİKÖ Genel Sekreteri, Angel Gurria, "Herkes için Su Yönetimi-Fiyatlandırma ve Finansman için EİKÖ'nün Görüşleri- Politikayı belirleyenler için ana mesajlar" adlı raporu sundu. Raporda maliyeti azaltmak için tatlı suyu politik bir hedef olarak belirledi. Ayrıca finansman, yakıt ve yiyecek, tarifeler ve vergiler, ve yardım transferlerini sürdürülebilir maliyeti azaltmak için ek alanlar olarak tespit etti.

Katılımcılar taraflar arasında şu konuları tartıştılar: özel sektörün katılımı için inisiyatifler ve risk yönetimi, gelişmekte olan ülkelerde maliyet azaltmak için olumlu tecrübelerden örnekler, su hizmet kuruluşlarının kapasitesini artırmak. Tartışılan bazı diğer konular ise şunlardı: kamusal finansmanda belirliliğinin sağlanması ve sektörde yatırımların artmasını teşvik için sürdürülebilir maliyeti azaltmanın geliştirilmesinin önemi, tarifelerin artırılması ve çevresel sanitasyon

Soldan-Sağa: **Milagros Couchoud**, Akdeniz Su Enstitüsü; **Marta Moren**, Su Genel Müdürü, İspanya; ve **Hachmi Kennon**, Dünya Su Konseyi

hizmetlerinin daha iyi yapılmasının mega şehirler için kazanan stratejiler olarak tanıtılması, maliyet azalmasını ölçebilmek için araçların geliştirilmesi.

ÇOLLEŞME! KURAKLIĞI DAHA İYİ YÖNETİM FIRSATLARINA ÇEVİRME: Pazartesi günü katılımcılar iki oturuma katıldılar. Bu oturumlarda kuraklığı suyu daha iyi yönetim fırsatlarına çevirmekten bahsedildi. İspanya Çevre ve Kırsal ve Deniz İşleri Bakanlığı'ndan Marta Moren hem ulusal hem de uluslararası alanlarda daha iyi kuraklık yönetimi yapılması gerektiği vurguladı. Diğer oturumcular su yönetimi konusunda alınan derslerin ve iyi yönetim modellerinin paylaşılması gerektiğini ve halkın bilinçlenmesini sağlamak amacı ile su verimini artırma kampanyalarının önemini anlattılar. Ayrıca kriz yönetiminden çok risk yönetimine doğru gidilmesi gerektiğini belirttiler. Diğer tartışılan konular ise şunlardı: esnek kuraklığı azaltma planları hazırlamak, suya dayalı uyumsuzlukları çözmek için aşağıdan yukarıya yaklaşımı benimseyen görüşler kullanma ve kapsamlı bir kuraklık politikası için öncelikler belirlemek.

Devam eden görüşmelerinde vurgulananlar şu şekilde idi: su yönetimini başka çevre sektörleri ile birleştirme; kuraklığı dayanıklı hayvanlar ve tarım ürünleri; su havzaları arasında yasal transferler; su sistemlerini güncelleştirebilmek için gerekli finansal yardımlar; çiftçiye en iyi uygulamalar ili ilgili bilgilendirmek ve çocukların su yönetimindeki planlamaya katılmasını sağlamanın önemi.

SAĞLIK, ONUR VE EKONOMİK İLERLEME: TOPLUMSAL CİNSİYET ADALETİ İÇİN GELECEĞE UZANAN YOL: Pazartesi günü katılımcılar oturumu

sanitasyon ile ilgili suskunluğa paydos çağrısı ile açtılar ve yapılacak olan sağlık ve eğitimle ilgili projelerde yeterli tuvalet yapılmasını finansmanın bir önkoşulu yapılması gerektiğini kalkınma ortaklarına vurguladı. Katılımcılar Forum'dan önce yapılan Dünya ve Su hazırlık Konferansı'nı tartıştılar. Bu tartışılan konular şunlardı: ülke başkanları ve bakanlardan su ve sanitasyonla ilgili cinsiyete uygun bütçe uygulamaları talebi, Orta Asya'da su ve sanitasyon ile ilgili deneyimleri paylaşmak, kadınları bölgesel sanitasyon temsilcileri olarak yetiştirmekteki başarılar.

İkinci oturumda, Türkiye'de Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Nimet Çubukçu kadınların ziraat ve sulamada oynadıkları rolü hatırlattı. Hindistan'daki Kırsal Yörelere Geliştirme Bakanı Santha Sheela Nair tabu olan menstrüasyon ve defekasyon üstüne bilgi verdi. Sanitasyon tesislerinin de kullanıma uygun yerler olması gerektiğini belirtti. Etiyopya Su Kaynakları Bakanı Asfaw Dingamo, son yirmi yılda cinsiyet meselelerinin nasıl hükümetin gündemine dahil edildiğini açıklarken son zamanlarda buna su ihtiyacını karşılamak, sanitasyon ve temizlik hareketinin de eklendiğini bildirdi.

Katılımcılar daha sonra afet yönetiminde farklı cinsiyetler, cinsiyet ayrıştırılmış verilerin toplanması ve Ecosan kuru tuvalet kullanımında karşılaşılabilecek sosyal engellerin önlenmesi konularına değindiler. Diğer konuşulan konular ise

şunlardı tartışmalarında cinsiyet göstergesi ve uygulaması, bilgi toplama, su ve sanitasyon için gerekli finans, ve kadın katılımını artırmak için kapasite artırımı.

SU VE FİNANSAL KRİZ İLE İLGİLİ TEKNİK

UZMAN PANELİ: Salı günü teknik uzmanlardan oluşan bir oturumcu grubu su ve finansal kriz ile ilgili kendi kişisel görüşlerini iletmek üzere toplandılar.

Konuşmacılardan biri su ve sanitasyon alanında yatırım yapılan her doların sağlık ve sosyal maliyetlerini 4-12 dolar arası azalttığı varsayıldığında, sektörün asıl sorununun mevcut verileri kullanıp gerekli deneyimleri aktarabilmesini sağlamak olduğunu anlattı. Diğer konuşmacılar ise uzun vadeli finansman ve ana sermaye kaynaklarını çekmek için uluslararası finans kurumlarının ve onların ortaklarının alınan önlemlere dikkat çekti. Bu nedenle gelişmekte olan ülkelerde riskin azaltılması ve su hizmetlerinin herkes için uygun maliyette olması için gerekenin yapılmasının önemini belirtti. Özel sektör sermayesini çekmek için verilen ulusal ve yerel inisiyatifler tartışıldı. Bu amaçla verimli finansman ve su kaynakları kullanımı konuları görüşüldü. Katılımcılar finans bakanlıklarından daha çok finansman temin edebilmek için su projelerinin sağlık, eğitim ve yoksulluğu giderici faydaları üzerinde durulması gerektiğini belirtti. Bazı katılımcılar yerel ve sanayi müşterilerinin borç ödemelerindeki isteksizliklerini dile getirdi.

Yerden gelen sorularda şu hususlar tartışıldı: vergi, tarifler ve yardımlar arasında denge; Su sektörü reform sürecinde kurumsal mekanizmaların rolü; su için ödemeler bilançosu, suyla ilgili yatırım risklerinin gelişmekte olan ülkelerde azaltılması.

SULAMA: TARIMDA SUYUN VERİMLİ

KULLANIMI: Cumartesi günü üç oturumda Meksika, Çin ve Türkiye'deki sulama konusu üzerinde duruldu. Oturum üç konuyu kapsadı: hukuki ve organizasyon düzenlemeleri, planlama ve kalkınma, işletim ve bakım.

Meksika ile ilgili olan panelde, Zaragoza'da 2008 yılında yapılan su kaynakları yönetimi ile su mahkemesinin tavsiyelerini açıkladı. Bu tavsiyelerin arasında katılımcı yönetim stratejilerinin geliştirilmesi, Meksika'nın enstitü çerçevesi ve sulama alanları üzerinde merkezden yönetimin idari kontrol ile azaltılması vardı.

Çin'le ilgili oturumda Çin'in Su Kaynakları Bakanı Chen Lei, Çin ile ilgili oturumda ülkesinin dünya yiyecek güvenliği için oynadığı ana role dikkat çekti. Yiyecek güvenliğinin arazi bozulması, nüfus artışı, iklim değişimi ve yiyecek üretimi için su azlığı gibi sorunlarla karşı karşıya kaldığını da sözlerine ekledi.

Soldan-Sağa: **Mehmet Mehdi Eker**, Türkiye Tarım ve Köyişleri Bakanı, ve **Chen Lei**, Çin Su Kaynakları Bakanı

Türkiye'den katılan konuşmacılar taraflar arasında sulama ve kırsal faaliyetler için yeni finansman stratejilerinin ulusal ekonomi üzerindeki önemini belirttiler. Türkiye'nin Tarım ve Köy işleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker iklim değişikiminin etkilerini karşılamak üzere hazırlanan eylem planları ve politikaları anlattı.

Katılımcılar şu konulara değindiler: yaşlanan sulama altyapısını yeniden yapılandırma ihtiyacı ve kaynak yönetimi için hukuki çerçeve; devlet su kaynakları mülkiyet hakları ile ilgili hukuki düzenlemeler ve koruma gereksinimleri. Katılımcılar sulama yönetimi faaliyetlerine su kullanan çiftçilerin üye olduğu birliklerin katılımının sağlanmasını da teşvik ettiler.

Devam eden tartışmalarda katılımcılar şu konulara dikkat çektiler: yolsuzluk, su bankalarının su haklarının transferini düzenlemeleri, sulamayı modernize etme ihtiyacı, su kullanıcıların oluşturduğu birliklerin ekonomik sürdürülebilirliği. Katılımcılar enerji maliyetleri ve sulama teknolojisinin etkileri, sulama veriminin artırılması için esnek finansman kullanımı ve su tarımsal kalkınma fonlarının rolünü de tartıştılar.

İKLİMİLE İLGİLİ AFETLER: Cumartesi günü katılımcılar iki oturumda birkaç sunuma katıldılar. Bu oturumlar şunlardı: "İklim değişikliği çerçevesinde su ile ilgili afetlerin yönetimi: Meteoroloji hizmetleri ve su yöneticileri açısından karşılaşılabilecek zorluklar ve geleceğe bakış".

Daha teknik bir görüş açısını kapsayan birinci çeşitli uyu izleme sistemleri dahil olmak üzere klima ve çevreyi monitör etme teknolojileri; Dünya Meteoroloji Organizasyonu iklim değişikliği etkilerini azaltma ve uygulama stratejileri; iklim verilerinin onaylanması; konuları görüşüldü.

İkinci oturumda ise katılımcılar şu konuları ele aldılar: yaşam kaybını önlemek için kuraklık ve sel yönetiminin çeşitli paylaşımları ile irtibata geçmek; felaketler ile baş edebilmek için erken uyarı sistemleri ve felaketlere karşı durabilme kapasitesi oluşturmak. Güneydoğu Anadolu Projesinin (GAP) geçim sağlamayı ve kuraklığa engel olmayı sağlayan iyi bir sürdürülebilir gelişme örneği olduğu da belirtildi. Katılımcılar daha iyi mevsimsel yağmur tahmini yapabilme ve politikacılar tarafından anlaşılabilir zaman dilimlerine ayrılmış veri sağlama amaçlarına yönelik iklim veri ve modelleme ürünlerinin iyileştirilmesi konularına da eğildiler.

Katılımcılar iklim değişikliğinin neden olabileceği olağanüstü durumlara hazır olmak gerektiğini, hafifletme gayretlerinde disiplinler arası işbirliğinin önemi; rezervuar ve yiyecek üretimi yönetimini iyileştirecek bir ulusal iklim hizmetleri ağı oluşturmanın sağlayacağı yararlar konularını da görüştüler.

POLİTİK SÜREÇ

5. Dünya Su Forumu politik süreci dört düzey politikacıdan oluştu: ülke liderleri, bakanlar, parlamenterler ve yerel idareler. Bu gruplar Pazartesi'den Pazar'a kadar sonuçları oluşturmak üzere toplandılar. Ülke liderleri dünyadaki devletlere hitaben yüksek düzeyde bir eylem çağrısında bulundular; bakanlar bir Bakanlar Deklarasyonu kabul ettiler; parlamenterler su ile ilgili anlaşmazlığa neden olan birçok konudaki tartışmaları özetlediler; yerel idareler İstanbul Su Konsensüsünü kabul ettiler.

YEREL YÖNETİCİLER

YEREL YÖNETİCİLERİN KONUŞMALARI: 91 yerel yönetici ve 200 belediye başkanı Çarşamba ve Perşembe öğleden sonra, İstanbul Su Konsensüsü (İSK'yi) görüşmek üzere buluştular. Perşembe günkü açık oturum şu konulara odaklandı: yerel yönetimlerin sorumlulukları; su ve sanitasyon için finans kaynaklarını harekete geçirme ihtiyacı; iklim

Yerel Yönetimler Oturumundan katılımcılar poz verirken

değişiminin etkileri; felaket öncesi planlama ve felaket sırasında yönetim. Katılımcılar milletvekili ve bakanlara gönderdikleri anahtar mesajların altını çizdiler. Bu mesajlar şunları içeriyordu: yerel yönetimlerin etkin düzenleyici sistemler ve parasal destek vasıtasıyla güçlendirilmesi; yerel otoritelerin kendi vatandaşlarının ihtiyaçlarını en iyi anladıkları, ve parasal kaynakların mevcut olması koşuluyla, suyun insan hakkı olarak sağlanması için daha iyi bir konumda bulduklarıdır.

Kadir Topbaş, İstanbul Belediye Başkanı, USK'yi takdim etti. Bu konsey su ile alakalı kırsal ve kentsel sorunları ele almaktadır. Dominique Lefebvre, Cergy-Pontoise Belediye Başkanı, Fransa, "Galip veya Destekleyen Şehirler'in" rolüne dikkat çekerek, uygulama üzerine bir açık oturuma önderlik etti. "Galip veya Destekleyen Şehirler" temasının amacı işbirliğini teşvik etmek, önemli meseleleri öne almak, ve uygulama deneyimlerinden elde edilen bilgi ve öğrenimin paylaşılmasıdır. Dominique Lefebvre 45 yerel yönetimin Galip ve Destekleyen Şehirler olmayı kabul ettiğini ilettiler.

Bazı yerel yönetimler İSK'yi tamamen onaylarken, diğerleri "su havzaları arası aktarmaları" na gönderme yapan kısımlar çıkartılmadığı takdirde imzalamayacaklarını belirttiler. Bir diğerleri bu ifadenin çıkartılmasını karşı çıktı. Su havzaları arası aktarmalarının sınır içi havzalar arası aktarmalar şeklinde sınırlandırılması tavsiye edildi; fakat bir çok yönetim bu öneriye, bu gibi sınır ötesi aktarımların gelişmekte olan ülkeler için potansiyel önemi olmasından dolayı karşı çıktı.

İSTANBUL SU KONSENSÜSÜ: İSK'daki önemli olaylar şu prensiplerin tanınmasını içine alır:

- İyi kalite su sağlama ve sanitasyonun temel bir insanlık hakkı olduğu;
- Suyun kamu tarafından kontrol edilmesi gereken bir kamu malı olduğu;
- Küresel değişime uyum sağlamak için ve su kaynaklarının eşit ve en uygun sürdürülebilir yönetiminin gerçekleşmesi için yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde tutarlı bir yaklaşıma ihtiyaç olduğu;
- Değer geri kazanımının, toplumun en zayıfına hizmet sağlayacak, eşitlikçi bir şekilde sağlanması;
- Su güvenliğinin eşitlikçi ve makul bölüşüm prensibine dayanması;
- Kapasite oluşturulması, yaratıcı finans mekanizmalarının ve düzenleyici sistemlerin su ve saniteye erişimi kolaylaştırması; ve
- Yerel ve bölgesel yetkili mercilerin, yönetimin yüksek düzeyindeki politika süreçlerine katılmaları.

Yerel yönetimler bu amaçlara cevap verebilmek için şunları üstlenmelidir:

- Su kaynakları ve su yaşam çeşitliliği üzerindeki yükün değerlendirilmesi;
- Yerel ve bölgesel poliçelerin dökümlerinin yapılması ve orta ve uzak dönemdeki su kaynaklarını tehdit eden sorunlara yönelik uyum sağlama planı yapılması;
- Yerel önceliklerin ve eylem planlarının belirlenmesi için menfaat sahipleriyle konuşmalar başlatılması;

- İSK amaçlarına yönelik amaç ve ölçülebilir hedefler belirlenmesi; ve
- Hizmetlerin iyileştirilmesi ve yerel dayanıklılığın artırılması amacıyla eylem planlarının uygulanması.

İSK'nın taslağının ekinde, "önlemlerin" üçüncü noktasında geçen "havzalar arası aktarmaya" yapılan referans bu taslağın son sürümünden çıkarıldı ve yerine "havzalar arası aktarımı" destekleyen yerel yönetimlerin listesi dip not olarak konuldu.

MEKSİKA SU ÖDÜLÜ: Çarşamba günü yerel yöneticiler Compromiso Meksika Su Ödülü sunumuna katıldılar. Meksika Su Ödülü, su kaynakları yönetimine olumlu etkisi olan, ve su sağlama, kanalizasyon sistemi ve sanitasyon hizmetleri ile ilgili ölçülebilir sonuçlar gösterebilen kamu poliçelerine verilir. Ödüller şu bölgelere verildi: Guangzhou Bölgesi, Çin; Leon, Guanajuato, Meksika; ve Lima, Peru.

PARLEMENTERLER

Sayın Köksal Toptan, Konuşmacı, TBMM başkanı, dünyanın dört bir yanından su sorunlarını görüşmek üzere gelen 263 milletvekilini ağırladı. Bahsi geçen su sorunları; küresel değişim, sınır ötesi sular, yerinden yönetim, ve su ve sanitasyon hakkı konuları etrafında derlendi.

Görüşmeler sırasında, pek çok ülke sınır ötesi "çıkarcı paylaşımına" ve işbirliğine olan ihtiyaca dikkat çekti. Bazı milletvekilleri, 1997 BM Su Yolları Sözleşmesi'ni geçerliliğe sürmeyi tavsiye etti; diğerleri "sınır ötesi" ve "uluslararası" su yolları üzerinde ayrı bir sistem anlaşması çağrısında bulundu. Yerinden yönetim cesaretlendirildi ve milletvekilleri yönetmeliklerin yerel seviyede etkili su yönetimi oluşturulmasındaki önemli rolünü kaydettiler. Irak'tan bir milletvekili Dicle ve Fırat nehirleri konusunda bölgesel işbirliğini sağlamak üzere üçlü anlaşma çağrısında bulundu. Bazı milletvekilleri, su sorunları konusunda milletvekilleri arasında işbirliğinin devamını kolaylaştırmak için Dünya Su Meclisi'nin oluşturulmasını destekledi.

Su hakkı görüşmeler sırasında üzerinde durulan bir konuydu. Görüşmelerde bulunan birçok milletvekili, etkili yönetime, kamu kaynaklarını görüntülemeye, hakların uygulanması için mahkemelere erişime, hakların uygulanmasını amaçlayan uyuma ve hissedarlığa olan ihtiyacı vurguladı. Diğerleri suyun bir insan hakkı olarak anayasallaştırılmasının zorluklarına işaret etti. Oturum ABD Senatörü Richard Durban tarafından bir video ile kapandı. Bu video ABD senatosundaki, HYRKY'nin gelişmekte olan ülkelerdeki 100 milyon insana temiz su sağlama çabalarına katkıda bulunabilecek bir yasama ile ilgiliydi.

PARLAMENTERLERİN VARDIĞI SONUÇLAR:

Milletvekilleri aşağıda sıralananlara olan ihtiyacı vurguladılar:

- Suyun insan hakkı olarak tanımlanması, kodlanması, ve uygulanması;
- Anlaşmazlık esnasında su altyapılarının hedef alınmaması;
- Dünya Su Meclisi oluşturulması;
- Ulusal su bütçelerinin %1'ini geliştirmekte olan ülkelerin BKH hedeflerine ulaşmalarına yardım için ayrılması;
- Yerel yöneticileri güçlendirmek için su sektörünü yerinden yönetime geçirme;
- Kopenhag'daki 2009 BM iklim değişikliği müzakerelerinde su sorunlarıyla iklim değişikliği arasında bağlantı kurulması;
- Sürdürülebilir gelişme çerçevesinde çevrenin korunması ve kirliliğin azaltılması; ve
- Kadın ve sivil toplumların rolünün artırılması.

YEREL YÖNETİCİLER VE PARLAMENTERLER ARASINDAKİ KONUŞMALAR

Ayrı toplantılar sonrasında, milletvekilleri ve yerel otorite temsilcileri, Perşembe günü yerinden yönetim, ve su ve sanitasyon hakkı konusunda görüşmek için biraraya geldiler.

Yerel Yönetim ve parlamenterler arasındaki konuşmalardan kuş bakışı görüntü

Mustafa Öztürk, TBMM, hükümetin değişik seviyeleri arasındaki işbirliğine olan ciddi ihtiyacı not ederek oturumu açtı. Toplantı başkanı Mohamed Saad El Alami, Parlamentoyla ilişkilerden sorumlu bakan, Fas'tan, su kaynaklarının, uygun yasa ve politikalarla, sürdürülebilir kullanımını sağlamanın gerekli olduğunu belirtti. Konuşmacılar ulusal- ve yerel-düzyer yönetimlerin rollerini ve yerinden yönetim işlemini tartıştılar. Tartışmalar, suyun insan hakkı olmasına; gelişmekte olan ülkelerin su bütçelerinin bir kısmının BKH hedeflerine ulaşmayı desteklemek üzere ayrılmasına; anlaşmazlıklar sırasında su altyapılarına verilen zararların tazmin edilmesine değindi. Zekai Şen, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden, çıktıkların belirli eylemlere dönüştürülmesine duyulan ihtiyacı not ederek oturumu sonuçlandırdı.

ÜÇ TARAFLI ÜST DÜZEY GÖRÜŞMELER

Türkiye'nin geçmiş Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış, bakanlar, parlamenterler, ve yerel idareciler arasındaki üç taraflı üst düzey görüşmeleri başlattı. Sayın Yakış yerel idarecileri 19 Mart İstanbul Su Konsesusunu (İSK) kabul ettikleri için ve 50 yerel idarenin bu belgeyi imzalamak üzere söz verdikleri için tebrik etti.

Oturum esnasında Birleşik Arap Emirlikleri'nden, Çevre ve Su Bakanı Rashad Ahmed, geleneksel su kaynaklarının dışındaki kaynakların önemine değindi ve suyun adilane paylaşımının barış için bir önkoşul olduğunu vurguladı. Arjantin Güney Ortak Pazar Parlamentosu'ndan (GOPP) Oscar Castillo, küresel su krizinin çözümlenebilmesi için su ile ilgili problemlerin köküne inmek gerektiğini belirtti. Meksiko Milletvekili Meclisi'nden Azınlık Milletvekili, Ruth Zavaleta Salgado suyun bir insan hakkı olduğu konusunda fazla bir gelişme kaydedilmediği için üzgün olduğunu bildirdi.

Başka milletvekilleri şu konulara değindiler: yerel yönetimlerin kapasitelerinin artırılması; sınırları aşan işbirliğinin artırılması; su kaynaklarının korunması; ve ekosistemin korunması. Belediye başkanları suyun bir insani hak olduğunu dolayısı ile yerel yönetimlere bu konu ile ilgili finansal ve teknik yardımın sağlanması gerektiğini öğüt verdiler. Konuşulan konular arasında: uyumsuzluk durumunda su alt yapısının zarar görmemesi, insanların su hakkı için su kaynaklarını korumaları, yolsuzluk ve finans eksikliğinden doğabilecek sorunlar.

BAKANLAR KONFERANSI

Bakanlık Bildirgesini tamamlamak üzere yaklaşık 100 bakan Cuma gününden Pazar gününe kadar toplandı. Bakanlar Konferansının sonuncu oturum sınırları aşan suyolları ile ilgili Bakanlar Bildirisininin 16. Maddesindeki "var olan anlaşmalara uygunluk" referansının çıkarılması talebinde bulunarak Etiyopya tarafından açıldı.

BAKANLAR OTURUMU YUVARLAK MASA

OTURUMLARININ ÖZETLERİ: Pazar günü sekiz oturum başkanı Cumartesi günü yapılan oturumlarının ana sonuçlarını özetlediler. “Tatlı su kıyı bölgeleri”nin tartışıldığı oturumda bu konuda uluslararası hukuki çerçeve düzenlemelerinin olduğu ama uygulamanın zayıf idare nedeni ile yavaş kaldığını belirttiler. Entegre okyanus ve kıyı yönetimi ve ESKYyi birleştirmek için bölgeler altı inisiyatiflerin ve uluslararası stratejilerin önemine değindiler.

“Su ile ilgili afetlerin etkilerinin azaltılması” konusunda bakanlar açık oturumu su ile ilgili afetler ve riskin azaltılması, ulusal sel ve kuraklık yönetimi planları, bilgi paylaşımı, verilerin toplanması ve veri belirleyici unsurların uyumlu duruma getirilmesi, önleyici tedbirlerin uygulanması için güçlü politikalara ihtiyaç olduğunu belirlediler.

“Su ve iklim değişimi gündemlerini birbirine bağlamak” ile ilgili yuvarlak masa oturumunda devlet temsilcileri uyumun artan önemine, değişik bölgelerin ihtiyaçlarına, ve zararın azaltılması ve uyum ile ilgili sinerjileri anlattılar. İklim değişimine uyum sağlamak için yatırımın varlığını temin etmek için finansman mekanizmalarını geliştirmek, kamu bilincini kullanarak faaliyete geçirmek, bilim ve teknoloji gelişimi konusuna yatırımda bulunmak konularının çok önemli olduğu iletili. Suyun planlama ve eylem için bir çerçeve oluşturması gerektiği ve suyun Eylül 2009 yılında Üçüncü Dünya İklim Değişimi Konferansında ve 2009 Aralık ayında Kopenhag’da yapılacak olan iklim değişimi görüşmelerinde de kullanılması gerektiğini anlattılar.

“Enerji için su ve su için enerji” adlı yuvarlak masa oturumunda taraflar arasında su ve enerji sektörleri arasında uyumlu çalışmak ve entegrasyon sağlamak, suyun birden çok kullanım imkanı, su kaynakları havza seviyesinde ESKY ilkelerini kullanarak yönetmek, ve çevresel etki değerlendirmeleri kullanarak su projelerini sürdürülebilir kalkınmaya uygun yapmak konuları tartışıldı. Oturumda Dünya Su Forumu ve Dünya Enerji Forumu arasındaki bağların güçlendirilmesi ve su ile enerji konularını ele alan diğer uluslararası süreçlerle de daha yakın iletişim teşvik edildi.

“Su altyapısı ve enerji hizmetleri finansmanı” konusundaki bakanlar yuvarlak masa oturumu ulusal finansal plan ve stratejiler geliştirilmenin ve uygulamanın önemi, tekliflerin finanse edilebilirliklerinin geliştirilmesi, kamu-özel ortaklıklarını geliştirmek, finansal planlama için ülke kapasitesini geliştirmek gibi konular üzerinde durdu. Ayrıca finansal krizin faaliyete geçmemek için bir özür olmak yerine verimi artırmak için bir inisiyatif olması gerektiği vurgulandı.

“Afrika’da su gelişimi” ile ilgili bakanlar yuvarlak masa oturumunda bakanlar gelişimi uygulamak ve denetlemek için uygun mekanizmaların önemine, geleneksel cinsiyet yaklaşımlarına, bölgesel entegrasyona, mevcut araçları kullanarak su ve sanitasyon teminin iyileştirilmesine, ve BKH’yi gerçekleştirmek üzere finansmanı artırmanın önemine değindiler. Ayrıca Afrika Su Kalkınma Gündemini yürürlüğe geçirmek için verdikleri sözü de vurguladılar.

“Yiyecek için su ve yoksulluğu yok etmek” konusunda bakanlar tarım için suyun sektörler arası boyutuna eğildiler ve tarımın diğer herhangi bir sektörden daha çok su kullandığını anlattılar. Tarım için suyu bir öncelik yapmanın önemine, teknolojiye yatırım yapmanın önemine, altyapıyı iyileştirmenin önemine, güney-güney işbirliği dahil olmak üzere işbirliğini artırmanın önemine, tarımsal paydaşların karar alma sürecine katılımlarını sağlamanın önemine değindiler. Ayrıca iklim değişimi konusunun ve yatırımları artırmak ve mobilize etmek için uygun finansman temini konularının kritik olduğunu belirttiler.

“Uluslararası sanitasyon yılının (USY) ötesinde ve su ve sanitasyon hakkının uygulanması” konusundaki yuvarlak masa oturumlarında temsilciler USY’nin kamu bilincini artırmakta yararlı olduğunu ancak dar gelirli kollayan politikaların daha yenilikçi olmaları ihtiyacını, verimli ulusal politikaların ve finansman rejimlerinin üretilmesinin önemini ve BKH’ye ulaşmak için kaynakların mobilize edilmesi gerektiğini anlattılar. Su hakkı da oturumda tartışıldı. Bakanlar Dördüncü Dünya Forumu’ndan bu yana su ve sanitasyona erişim hakkının çok dikkat çektiğini ve bu hakların BKH’lere ulaşmak açısından kritik olduklarını söylediler. Bakanlar bazı ülkelerin su hakkını anayasal bir hak olarak ulusal hukuki düzenlemelerle koruduklarını da sözlerine eklediler. Bazı bakanlar İstanbul Bakanlar Deklarasyonu’nun suyun ve sanitasyonun bir insan hakkı olduğu konusunu yeterince tanımadığını savundular. Başka bazı bakanlar ise İnsan hakları Konseyi Bağımsız uzmanının raporunun sonucu alınmadan güvenilir içme suyu ve sanitasyona erişimin bir insan hakkı olarak tanınmasının açık olarak ifade edilmesinin yükümlülüğünün erken olacağını dile getirdiler.

ANA PAYDAŞLARIN YUVARLAK MASA

OTURUMLARINA CEVAPLARI: Su ve sanitasyona erişimin korunması konusunda Cinsiyet ve Su Ortaklığı grubundan bir temsilci Bakanlar Deklarasyonu’nun zaman içinde geri gittiğini savundu. Temsilci, halkını korumanın ve özellikle de en savunmasız halkı korumanın devletin rolü olduğunu iletti. Temsilci her insana belli bir miktarda bedava su temin etmenin gerekli olduğunu ve her çocuğun ve özellikle de kız çocuklarının özel ihtiyaçları da göz önüne alınarak güvenli sanitasyona hakları olduğunu sözlerine ekledi.

Su için Ticari Faaliyet’ten bir temsilci suyun ticaret için kritik derecede önemli olduğunu, ticaretin de ekonomi ve iş imkanları için aynı önemi taşıdığını bildirdi. Temsilci su, enerji ve yiyeceğin birbiri ile ayrılmaz bir bağ olduğunu ve diğer teknolojilerin kıyı bölgelerinde su ile ilgili sorunları çözmek için müsait olduklarını anlattı. Temsilci finansman konusunda Dördüncü Dünya Forumu’ndan bu yana gelişme kaydedildiğini de sözlerine ekledi.

Kamu Kuruluşları ve ticari sendika temsilcileri BM faaliyetleri kapsamında da Dünya Su Forumu benzeri forumların düzenlenmesi ihtiyacı üzerinde durdular. Böyle forumların su ve sanitasyon hakkı üzerinde bağlayıcı sonuçlar doğuracaklarını iletiler. Kamu kuruluşları ve ticari sendika temsilcileri su işçilerinin de rollerini göz önüne alarak devletleri sürdürülebilir suya erişim ve sanitasyon hakkı için gerekli araçları kullanmaya davet ettiler.

BAKANLAR DEKLARASYONU RESMİ

ADAPTASYONU: Hindistan Forum’un Birleşmiş Milletler 2009 iklim değişikliği müzakerelerine güçlü bir mesaj yollaması gerektiğini belirtti. Aynı zamanda bütün ulusların iklim değişikliklerinde olayı ortak etkilenmelerine karşı iklim değişiklikleri hakkında ayrı birer görevleri olduğunu ve iklim değişikliklerine karşı daha güçlü bir çalışma yapılması gerektiğini de belirttiler.

5. Dünya Su Forumu’ndan çıkan en önemli neticelerin Bakanlar Deklarasyonu ve İstanbul Su Konsensüsü’ü olduğunu belirten Türkiye Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu Bakanlar Bildirisinin resmi olarak benimsenmesi çağrısında bulundu. Sayın Eroğlu taslağın 4 Mart 2009’da tamamlandığını ve bu taslağın uzun bir hazırlık sürecinin son belgesi olduğunu ve bazı temsilciler tarafından talep edildiği üzere tekrar görüşmeye açılmayacağını bildirdi.

Bakanlar Deklarasyonu taraflar arasında şu taahhütleri bulunduyor:

- BKH hedeflerine ulaşım için daha yoğun destek
- Nehir havzalarında ESKY uygulanması

- Su-talebi yönetiminin geliştirilmesi
- Ekosistemlerin korunması, esnekliği artırma ve çevre akışını korumak
- Su nedeni ile olan doğal afetlerin engellenmesi ve cevaplandırılması
- Birleşmiş Milletler sistemi kapsamında suyun temel bir ihtiyaç olduğunu ve insan hakları üstünde konu ile ilgili gerekli çalışmanın yapılmasını sağlamak
- Gelişim planlamalarında su ve saniteye gerekli önceliğin verilmesi
- Sınır aşan su kaynaklarının korunmasında ve sürdürülebilir kullanımda gerekli önceliğin verilmesi
- Sınır aşan su kaynaklarının korunmasında ve sürdürülebilir kullanımda gerekli olan iş birliğini sağlamak
- Uyuşmazlık durumlarında su kaynaklarının uluslararası yasalar tarafından korunmasına gerekli saygının gösterilmesi

Forum sırasında en çok konuşulan 15. madde suyun temel bir insan hakkı olması idi. Bazı ülke katılımcıları suyun ve saniteye temel insan hakkı olduğunu ve suyun kültürel değerinin de göz önüne alınması gerektiğini aynı zamanda yerel halkın su yönetimine dahil edilmesi gerektiği çağrısında bulundular.

KAPANIŞ BİLDİRİSİ: Dünya Su Konseyi Başkanı Ger Bergkamp su gündeminin hükümetler tarafından ön safhalara getirilmesini diledi.

Sayın Bergkamp Dünya Su Konseyi'nin kapasite kalkınması taahhütlerini yerine getirmek için gerekli yardımları da yapacaklarını sözlerine ekledi.

Türkiye Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu bu Forum'un 120 farklı ülkeyi bir araya getirdiği gibi su sorunları, ve sürdürülebilir kalkınma için su yönergeleri yaratmaya da yardımcı olduklarını belirtti. Sayın Eroğlu bu Forum da alınan karar ve uygulamaların "Barış, kardeşlik ve işbirliği" için bir platform olduğunu belirterek sözlerine son verdi.

DSK Genel Direktörü Ger Bergkamp

YÜKSEK DÜZEY OTURUMLARI

Devlet başkanları Pazartesi günü bir araya gelip yüksek düzeyli bir anlaşma imzaladılar. Anlaşma ulusal hükümetler, uluslararası örgütler ve diğer paydaşlarla ortak bir vizyon ve su kaynaklarının sürdürülebilir kalkınması ve yönetimi çerçevesinde herkese temiz su ve sağlık hizmetlerini sağlama başvurusunda bulunmaktadır. Anlaşma su kaynaklarının gerekli kapasite ve düzgün bir şekilde dizayn edilmiş altyapı olmadan yürütülemeyeceğini ve bu konulara yatırımların öncelik alması gerektiğini belirtmektedir.

FORUMUN KAPANIŞI

5. Dünya Forumu 22 Mart Pazar günü öğleden sonra kapandı, bugün aynı zamanda Dünya Su Günü idi.

DÜNYA SU GÜNÜ – SINIR AŞAN SULAR

Katılımcılar Sanjeev Chatterjee ve Ali Habashi tarafından yapılan "Bir Su" isimli ödül kazanan, 14 ülkede beş yıl süresince çekiminin devam ettiği belgeseli seyrettiler. Belgesel şu elektronik ortamdan indirilebilir: <http://1h2o.org/>.

BMEBİÖ'nün Genel Müdürü adına Uluslararası Hidrolojik Program'dan András Szöllösi-Nagy, "sınırları aşan havzaların küresel değişime adaptasyonunu" adlı yüksek düzeyli yuvarlak

masa oturumlarını anlattı. Sayın Szöllösi-Nagy, dünya çapında toplam 263 ortak su boşaltma havzası ve 273 yeraltı su havzası olduğunu ve bu havzalara 3 milyar insanın ihtiyacı olduğunu belirtti. Sayın Szöllösi-Nagy, suya ihtiyacı olan bu insanların ortak su kaynakları için büyüyen mücadeleden kaynaklanan su ile ilgili anlaşmazlıkları önlemek için işbirliği ve dayanışma ilkelerinin benimsenmesi gerektiğini belirtti.

Yuvarlak masa görüşmeleri sırasında, Küresel Çevre Tesisi'nden (KÇT) Alfred Duda, KÇT ve ortaklarının rolünü vurguladı. Bunların arasında: güven artırmak ve işbirliği sağlamak için mali hüküm sürecini başlatmak, teknik destek ve üçüncü tarafların katılımlarının kolaylaştırılması bulunuyordu. Sayın Duda, sınır aşan anlaşmaların giderek iklim değişikliğini ele aldıklarını belirterek, havza kuruluşlarına KÇT desteğinin BM İklim değişikliği Çerçeve Sözleşmesi altında büyük proje uygulamaları sağlayacağını altını çizdi.

İsviçre Çevre Federal Ofisi'nden Sibylle Vermont Kongre'nin sınır ötesi kaynakları yönetmekte kullanılması için birçok teknik yönerge ve araçlar geliştirdiğini kaydetti. Kongre'nin ülkelerin ikili ve çoklu pazarlıklara girmelerini ve birleşik organlar kurmalarını zorunlu kılmasından dolayı işbirliğini teşvik ettiğini belirtti.

Stockholm Uluslararası Su Enstitüsü sözcüsü Anders Berntell, görüşmelerdeki bir takım kavramsal "uyumsuzlukların" altını çizdi. "Sınır ötesi" ve "Uluslararası" sular arasındaki ve devlet egemenliği ve kaynakların birlikte yönetilmesi arasındaki uyumsuzluklar bunlar arasındaydı.

KAPANIŞ TÖRENİ

GENÇLİK FORUMU DEKLARASYONU:

Genç delegeler Dünya Su Forum'undaki katılımlarının savunmasızlıklarından değil kapasitelerinden dolayı olduğunu iletiler. Ayrıca genç delegeler bu Forumda paydaş olmak yerine ortak olmak istediklerini bildirdiler. Bakanlık Deklarasyonu'ndaki su temel bir insan hakkı olduğunu daha açık olması gerektiğini söylediler.

Daha sonra 25 ayrı ülkeden katılan genç katılımcılar tarafından yazılmış olan Gençlik Deklarasyonu'nu okudular. 5. Dünya Su Forumu temalarına göre düzenlenmiş Deklarasyon şu şekilde açıklandı:

- Kopenhag'da olacak 2009 Birleşmiş Milletler iklim değişikliği müzakereleri'ne 5. Dünya Su Forumu'ndaki önerilerin götürülmesi
- Ulusal yasalarda temiz, uğraşılır, emin ve kolayca ulaşılabilmeyen suyun temel bir insan hakkı olduğunun konulması
- Katılım olmadan iyi idare olamayacağı
- Hükümetlerin kayıtsız şartsız ödeyebilme kapasitesi olan veya olmayanlara içme suyu sağlaması gerektiği ve

Kyoto Dünya Büyük Su Ödülü galibi

Soldan-Sağa: Oktay Tabasaran, 5. Dünya Su Forumu Genel Sekreteri ve Veysel Eroğlu, Türkiye Çevre ve Orman Bakanı katılımcılara Türkçe bir atasözü söylerken

- Eğitimleri konusunda karar verilme aşamasında gençlerinde katılımının cinsiyette duyarlı ve güncel sosyal mücadelelere uygun katılımlarının sağlanması

KYOTO DÜNYA SU BÜYÜK ÖDÜLÜ: Japonya Küresel Çevre Politikaları Yöneticisi Hitoshi Ohshima Kyoto Dünya Büyük Su Ödülü'nü grassroots faaliyetlerini sürdüren bir sivil toplum örgütüne verdi. Ödül Jüri Başkanı William Cosgrove finale kalan son 10 yarışmacının da kadınlar ve gençliği çok çeşitli projelerine katmış olduklarını belirtti. Sayın Cosgrove finalistlerin yapmış olduğu bu öncülüğe iyimserlik ile yaklaştı ve Foruma katılan politikacıların da bu konulara destek vermelerini istedi. Sayın Cosgrove ödülü Hindistan'dan Su Sınırı Çizgisi Organizasyon Tröst'a (Watershed Organization Trust) verdi. Marcella D'Souza ödülü kabul etti ve suyun birleştirici bir güç olması gerektiğini sözlerine ekledi.

KAPANIŞ KONUŞMALARI: Beşinci Dünya Su Forumu'ndan Oktay Tabasaran, Forum'da elde edilen bilgilerin ve ulaşılan sonuçların İstanbul'un dünyaya verdiği hediye olacağını bildirdi. Sayın Tabasaran Foruma kadınların da adilane bir şekilde katıldıklarını anlattı. Sayın Tabasaran DSİ, DSK, İstanbul Su Örgütü, İstanbul Belediyesine Forum'u destekledikleri için teşekkürlerini ilettiler. Ayrıca Sayın Tabasaran Su Örgütü, Dünya Su Konseyi ve Forumun düzenlenmesine katkıda bulunan binlerce kişiyi de yardımlarından dolayı tebrik etti.

Kapanış yorumlarında, Dünya Su Konseyi Başkan Yardımcısı Ben Braga, su ile ilgili sorunların yeni düşünme şekilleri ve somut eylemlerle çözülmeyi hak ettiğini anlattı. Sayın Braga, Beşinci Dünya Su Forumunun açık ve demokratik katılımı ve bilgi paylaşımını destekleyici yeni bir süreç başlattığını bildirdi. BM Çevre Programı geçmiş Genel Müdürü Klaus Toepfer, Beşinci Dünya Su Forumunun hazırlanmasının üç yıllık bir süreci kapsadığını söyledi. Sayın Toepfer BM Çevre Programının "Yeni Yeşil Eylem Planı"nı anlatırken bunun ekonomik krizi sürdürülebilir olarak açıklayan bir yöntem olduğunu da sözlerine ekledi. Sayın Toepfer katılımcıları kadınları su yönetimindeki rolünü tanıdıklarından ötürü övdü. Çölleşme süreci konusunda ise hem su hem de çölleşme ile ilgili sorunların 2012 iklim değişikliği sonrası çerçevesinde ortak olarak incelenmeleri gerektiğinin önemini de vurguladı.

Dünya Sağlık Örgütü eski Genel Müdürü Tomris Türmen temiz su ve pis su arıtım sistemlerinin bilim adamlarının en önemli buluşu olduğunu belirtti. Sayın Türmen dünyanın hassas nüfusunun daha iyi sürdürülebilirliği olan geleceği için BKH hedeflerinin uygulanmasının öneminden bahsetti.

Türkiye Orman Bakanlığı Müsteşarı Hasan Sarıkaya şöyle konuştu: "Su biz olmadan var olabilir ancak insanlar su olmadan var olamaz". Sayın Sarıkaya Forum'da bahsedilen

en büyük sorunun suyu en iyi idare etmenin sorusu olduğunu belirtti ve katılımcıları demokratik ve şeffaf katılımlarından dolayı tebrik etti. Sayın Sarıkaya Forum'un suyu ve su ile ilgili iyi yönetim politikalarını politik gündemin ön safhalarına çekmek hedefine ulaştığını bildirdi. Sayın Sarıkaya ilgili paydaşların İstanbul Forum'u sonrasındaki faaliyetlerini değerlendirmek üzere Dünya Su Konseyinin göstergeler hazırlamasını teklif etti. Sayın Sarıkaya öğleden sonra 1:45 itibarı ile Forum'un kapandığını ilan etti.

YAKINDA OLACAK TOPLANTILAR

2. AVRUPA SU KONFERANSI: Konferans 2-3 Nisan 2009 tarihleri arasında Brüksel, Belçika'da yapılacak. AB'nin her yanından katılacak menfaat sahipleri, su yönetim sorunlarını görüşecekler ve Nehir Yatağı Yönetim Planlarının geliştirilmesinde etkin katılımında bulunacaklar. Daha fazla bilgi için: Euro Keys Sprl, tel: +32-02-777-9979; fax: +32-02-770-3601; e-posta: ewc2009@eurokeys.com; Internet: <http://www.ewc2009.eu/>

3. YANGTZE FORUMU: Bu toplantı 20-21 Nisan 2009 tarihlerinde Yangtze Çin'de yapılacak. "İklim değişikliği ve şehir su güvenliği" konulu bir alt-forum içerecek. Bu alt-forumun odak konuları şunlardır: uluslararası iletişim ve görüşmeleri teşvik etme; iklim değişikliği ve iklim değişikliğinin hidrolojiye ve şehir su güvenliğine olan etkisi ile ilgili konularda tecrübe, teknoloji ve bilgi paylaşımı; ve modern şehirlerde su yönetimini göz önüne alan sürdürülebilir şehir kalkınmasını teşvik etme. Daha fazla bilgi için: Wu Qianfeng, Yangtze Forum Sekreteri; e-posta: secretariat@yangtzeforum.org; Internet: <http://www.yangtzeforum.com/>

SU KAYBI 2009: Bu konferans 25-29 Nisan 2009 tarihlerinde Cape Town, Güney Afrika'da olacaktır. Konferans, bir seri USD (Uluslararası Su Derneği) su kaybı azaltılmasına özel konferanslarından beşincisidir. Konferansın amacı su kaybı değerlendirmesi, yönetimi, sızıntı azaltılması ve kontrolü, ve müşteri sayaçlarının iyileştirilmesi konularında uluslararası en iyi uygulamaları görüşmektir. Daha fazla bilgi için: Su Kaybı Çalışma Kolu Başkanı Bambos Charalambous; e-mail: bambos@wbl.com.cy; Internet: <http://www.waterloss2009.com/>

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİNİN SU KAYNAKLARI VE SAHİL YÖNETİMİ KONULU ULUSLARARASI SEMİNER:

Bu konferans 4-6 Mayıs 2009 tarihlerinde Manado, Endonezya'da yapılacaktır. Konferans iklim değişikliği etkilerine bağlantılı olan su kaynakları ve sahil geliştirme ve yönetimi konularında deneyimleri paylaşacaktır. Daha fazla bilgi için: Müdüriyet Personeli Başkanı, tel: +62-21-722-4531; fax: +62-21-7279-2263; e-posta: info@hathi-manado.org; Internet: <http://www.hathi-manado.org/>

17. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM KOMİTESİ OTURUMU (SGK-17): SGK-17, 4-15 Mayıs 2009 tarihleri arasında, New York'da (ABD) gerçekleşecektir. SGK-17 şu sıralanan konulara odaklanmış bir poliş oturumudur: tarım, köysel gelişim, arazi, kuraklık, çölleşme ve Afrika. Daha fazla bilgi için: DESA Müdürlüğü; tel: +1-212-963-8102; fax: +1-212-963-4260; e-mail: dsd@un.org; Internet: <http://www.un.org/esa/sustdev/csd>

34. ULUSLARARASI SMGM KONFERANSI – SU, SANİTASYON, VE TEMİZLİK: SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞME VE ÇOK-KESİMLİ YAKLAŞIMLAR: Bu konferans 18-22 Mayıs 2009 tarihlerinde Addis Ababa, Etiyopya'da yer alacaktır. Su Mühendisliği ve Geliştirme Merkezi (SMGM) uluslararası konferansı, gelişmekte olan ülkelerde su ve sanitasyon yenilemesiyle ilgili pratisyenler,

karar mercileri, akademiler ve araştırmacılara yöneliktir. Daha fazla bilgi için: Martine Morton; e-mail: m.c.morton@lboro.ac.uk; Internet: <http://www.wedcconference.co.uk/>

BMCP SINIR ÖTESİ TATLI SU YÖNETİMİNİ GÜÇLENDİRME KONFERANSI – ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK SORUNU:

Bu konferans 20-22 Mayıs 2009 tarihlerinde Bangkok Tayland’da yapılacaktır. Konferansın ana hedefi sınır ötesi tatlı su yönetimindeki sorun ve fırsatları belirlemek ve iyileştirmek için gerekli öncelikli faaliyetleri belirlemektir. Daha fazla bilgi için: Bakary Kante, Çevresel Yasa ve Sözleşmeler Bölümü, tel: +254-20-762-4011, fax: +254-20-762-4300; e-posta: bakary.kante@unep.org; Internet: <http://www.unep.org/environmentalgovernance/Events/StrengtheningTransboundaryFreshwaterGovernance/tabid/475/language/en-US/Default.aspx>

2009 DÜNYA SU HAFTASI: Bu toplantı 16-22 Ağustos 2009 tarihlerinde Stokolm İsveç’de gerçekleşecek ve Stokolm Uluslararası Su Enstitüsü (SUSE) ev sahipliği yapacaktır. Bu yıllık olayın 2009 oturumu “Küresel Değişime Karşılık Verme: Kamu Yararı için Suya Erişim” teması etrafında düzenlenecektir. Daha fazla bilgi için: tel: +46-(0)8-522-139-60; fax: +46-(0)8-522-139-61; Internet: <http://www.worldwaterweek.org/>

DÜNYA ŞEHİRİ SU TOPLANTISI 2009: 18-21 Ağustos 2009 tarihlerinde Incheon Kore’de gerçekleşecektir. Bu toplantı, su kirliliği, iklim değişimi ve kentsel gelişimin sonucu olan su ile ilgili sorunlara muhtemel çözümler bulmak için zemin oluşturacaktır. Daha fazla bilgi için: DŞST Müdürlüğü, tel: +82-32-850-5680; fax: +82-32-850-5689; e-posta: info@wccwf2009.org; Internet: <http://www.wccwf2009.org/>

8. UHHK BİLİMSEL KURULU VE 37. UHK KONGRESİ: Bu birleşik konferans 7-12 Eylül 2009 tarihlerinde Hiderabad Hindistan’da yer alacaktır. Uluslararası Hidroloji Hizmetleri Kurumu (UHHK) Bilimsel Kurulu “Su: Yaşam Kaynakları Gerginlik Altında – Bilim Nasıl Yardım Edebilir” temasını ele alırken Uluslararası Hidrologlar Komitesi (UHK) “Kayasal Zeminlerde Yeraltı Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Gelişimi ve Yönetimi” konusunu inceleyecekler. UHHK Bilimsel Kurulu ile ilgili bilgi için: P. Rajendra Prasad, UHHK yardımcı başkanı ve 8. UHKK bilimsel kongresi toplantı düzenleyicisi, tel: +91-891-257-5500; e-posta: ahivisakha@hotmail.com or rpatury@yahoo.com; Internet: <http://www.appliedhydrology.org/iahs>; ve UHK kongresi ile ilgili daha fazla bilgi için: Shamy Puri, tel: +91-40-2343-4626; fax: +91-40-2343-4651; e-posta: ShamyPuri@aol.com; Internet: <http://www.appliedhydrology.org/iahs>

SU, KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİK VE KÜRESEL ÇEVRESEL DEĞİŞİM: YENİ ORTAYA ÇIKAN AKIMLAR, SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEKLER?: Bu konferans 1-3 Ekim 2009 tarihlerinde Kyoto Japonya’da yer alacaktır. UNESCO Uluslararası Hidroloji Programı İnsanlık ve Çevre Amaçlı Araştırma Enstitüsü, Japonya, ve Birleşmiş Milletler Üniversitesi tarafından ortak düzenlenmektedir. Daha fazla bilgi için: Lisa Hiwasaki; e-posta: l.hiwasaki@unesco.org; Internet: <http://typo38.unesco.org/en/themes/ihp-water-society/water-and-cultural-diversity.html>

15. BMİDÇS TARAFLARININ KONFERANSI VE 5. KYOTO PROTOKOLÜ TARAFLARININ TOPLANTISI: Birleşmiş Milletler İklim Değişimi Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) COP-15 ve Kyoto Protokolü COP/MOP-5 7-18 Aralık 2009 tarihlerinde Kopenhag’da (Danimarka) yer almak üzere planlandı. Bu toplantılar BMİDÇS’nin yan kuruluşlarının 31inci toplantısıyla aynı tarihlerde olacak. COP-15 ve COP/MOP-5, Bali’de Aralık 2007’de yapılan BM İklim Değişimi

Konferansı’nda anlaşmaya varılan “Yol Haritası” altında, 2012 sonrası iklim değişimiyle mücadele etme amaçlı bir çerçevede anlaşmayı sonlandırmaları beklenmektedir. Daha fazla bilgi için: BMİDÇS Müdürlüğü; tel: +49-228-815-1000; fax: +49-228-815-1999; e-posta: secretariat@unfccc.int; Internet: http://unfccc.int/meetings/unfccc_calendar/items/2655.php?year=2009

6. DÜNYA SU FORUMU: Bir sonraki Dünya Su Forumu 2012 Martında gerçekleşecektir. Daha fazla bilgi için: Dünya Su Konseyi; tel: +33-49-199-4100; fax: +33-49-199-4101; e-posta: wwc@worldwatercouncil.org; Internet: <http://www.worldwatercouncil.org>

SÖZLÜK

AKB	Asya Kalkınma Bankası
ABSU	Afrikalı Bakanların Su Konseyi
APSF	Asya-Pasifik Su Forumu
SIİP	Su ve İklim İşbirliği Programı
DSİ	Devlet Su İşleri
EKBY	Entegre Kıyı Bölgesi Yönetimi
İSK	İstanbul Su Konsensüsü
ESKY	Entegre Su Kaynakları Yönetimi
BKH	Binyıl Kalkınma Hedefleri
RKY	Resmi Kalkınma Yardımı
EİKÖ	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
BMAEK	Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu
BMÇP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
BMEBİÖ	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültürel İşbirliği Örgütü
BMEBİÖ-UHP	Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültürel İşbirliği Örgütü Uluslararası Hidroloji Programı
BMGSSSDK	Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Su ve Sanitasyon Danışma Kurulu
SSH	Su, Sanitasyon ve Hijyen
DMÖ	Dünya Meteoroloji Örgütü
DSK	Dünya Su Konseyi
3DSKR	Üçüncü Dünya Su Kalkınma Raporu

Sekreterlik personeli Forum sonunda fotoğrafçılara poz verirken